

**Media-artikkeleiden näkökulma varhaiskasvatuksen
työntekijöiden kokemasta turvallisuudesta ja väkivallasta**

Rebekka Hirvonen

Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma

Monografiamuotoinen

Kevät-/Syyslukukausi 2024

Kasvatustiede

Jyväskylän yliopisto

TIIVISTELMÄ

Hirvonen, Rebekka. 2024. Media-artikkeleiden näkökulma varhaiskasvatuksen työntekijöiden kokemasta turvallisuudesta ja väkivallasta. Varhaiskasvatustieteen pro gradu. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. 48 sivua.

Tässä tutkimuksessa keskityttiin varhaiskasvatuksen työntekijöiden turvallisuuteen ja heidän kokemaansa väkivaltaan media-artikkeleiden perusteella. Tutkimuksessa vastattiin tutkimuskysymyksiin: 1. Miten objektiivinen ja subjektiivinen turvallisuus näkyvät uutisartikkeleiden perusteella? 2. Millaista sanallista ja fyysistä väkivaltaa työntekijä kohtaa työssään uutisartikkeleiden perusteella?

Tämän laadullisen tutkimuksen aineistona hyödynnettiin eri MTV uutisten ja Ylen uutisten nettiartikkeleita. Artikkeleissa toimittajat haastattelivat päiväkodin työntekijöitä ja eri alojen ammattilaisia. Ensimmäisen tutkimuskysymyksen kohdalla käytettiin teoriaohjaavaa aineistonanalyysia ja toisessa tutkimuskysymyksessä, teoriaan perustuvaa teemoittelua.

Tutkimuksessa selvisi subjektiivisia ja objektiivisia turvallisuustekijöitä, joista muodostettiin luokkia. Objektiivisia turvallisuuden luokat olivat työntekijän koulutus, päiväkotiyksikkö ja yhteiskunta. Subjektiivisen turvallisuuden luokkia olivat huoli, uupumus ja epäluottamus. Toisessa tutkimuskysymyksessä analysoitiin fyysisen ja sanallisen väkivallan muotoja. Fyysisen väkivallan muotoja olivat etäinen kontakti ja suora kontakti. Sanallisen väkivallan muotoja uhkailu ja haukkuminen.

Asiasanat: turvallisuus, aggressio, väkivalta

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
SISÄLTÖ	3
1 JOHDANTO	5
2 TYÖTURVALLISUUS JA SEN ESILLE TUOMINEN MEDIASSA	7
2.1 Työntekijöiden turvallisuus ja hyvinvointi	7
2.2 Objekttiivinen ja subjektiivinen turvallisuus.....	9
3 LAPSEN VÄKIVALTAINEN KÄYTÖS JA TYÖNTEKIJÖIDEN TURVALLISUUS	11
3.1 Lapsen aggressio ja aggressiivisuus.....	11
3.2 Lapsen aggressiivisuuden ilmaisu eri kehitysvaiheissa	13
3.3 Varhaiskasvatuksen näkökulma väkivaltaisesti käyttäytyvään lapseen 16	
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	18
4.1 Tutkimuskonteksti	18
4.2 Tutkimusaineiston keruu	19
4.3 Tutkimusaineisto	22
4.4 Aineiston analyysi.....	25
4.5 Eettiset ratkaisut.....	26
5 TULOKSET	29
5.1 Objekttiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden tekijät ja luokat	29
5.1.1 Objekttiivinen turvallisuus.....	29
5.1.2 Subjektiivinen turvallisuus.....	30
5.2 Sanallinen ja fyysinen väkivalta	32
6 POHDINTA	35

LÄHTEET	41
----------------------	-----------

1 JOHDANTO

Kun lapsi aloittaa päiväkodin, monen huoltajan toiveena on turvallinen ja kasvattava ympäristö omalle lapselle sinä aikana, kun huoltaja itse ei ole läsnä huolehtimassa lapsestaan. Työntekijät päiväkodissa ovat takaamassa lasten turvallisuutta ja hyvälaatuista kasvatusta. Joskus kuitenkin työntekijät saattavat päiväkodissa joutua tilanteisiin, joissa he itse ovat vaarassa.

Opetusalan työolobarometrissa (2021, s. 22) ilmeni, että kaikilta aloilta 13% tutkimukseen vastaajista oli joutunut työpaikalla tai työssä väkivallan kohteeksi, mikä oli kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2019. Tutkimuksessa selvisi, että varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa lapset ja oppilaat aiheuttivat väkivallasta suurimman osan. Lasten väkivaltainen käytös haastaa työntekijöitä ja vaikuttaa heidän työhyvinvointiinsa ja turvallisuuteen työpaikalla. Työsuojelu (2023) määrittää työn sisältöön liittyviä kuormitustekijöitä, joita olivat esimerkiksi jatkuva valppaana olo, työn laadulliset vaatimukset, kohtuuton vastuu ja toistuvat vaikeat vuorovaikutustilanteet.

Varhaiskasvatuksessa päätehtävänä on kasvattaa ja opastaa lapsia toimimaan arjessa ja yhteiskunnassa. Laadukas ja osaava kasvatusta sekä hyvin voivat varhaiskasvatuksen työntekijät ovat tärkeä osa yhteiskuntaa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022) tuodaan ilmi, että paikallisilla päättäjillä, huoltajilla sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on tärkeä olla ajankohtaista tietoa varhaiskasvatuksen toteutumisesta ja laadusta.

Tässä tutkimuksessa halutaan tutkia kuinka media tuo esille työntekijöiden turvallisuuden ja kokeman väkivallan työpaikalla. Median rooli tiedottamisessa on tärkeä ja se tavoittaa alan ammattilaiset, vanhemmat ja muut yhteiskunnan jäsenet. Uutismedianliitto (n.d.) ilmoittaa journalismin päämääräksi totuudenmukaisuuden, jotta muut voivat ymmärtää todellisuutta ja muodostaa oman mielipiteensä siitä.

Tämä tutkimuksen aihe valikoitui kiinnostuksesta siihen, millaisen kuvan media antamaan työntekijöiden hyvinvoinnista ja turvallisuudesta päiväkodin väkivaltatilanteissa, joissa lapsi kohdistaa väkivaltaa työntekijään. Tutkimuksessa vastataan tutkimuskysymyksiin 1. Miten objektiivinen ja subjektiivinen turvallisuus näkyvät uutisartikkeleiden perusteella? 2. Millaista sanallista ja fyysistä väkivaltaa työntekijä kohtaa työssään uutisartikkeleiden perusteella?

2 TYÖTURVALLISUUS JA SEN ESILLE TUOMINEN MEDIASSA

2.1 Työntekijöiden turvallisuus ja hyvinvointi

Sillä kuinka työntekijä viihtyy työpaikalla ja millaisia kokemuksia hän saa työstään on merkitystä koko yhteiskunnan kannalta. Virtanen (2014) painottaa, että ilman työtä yhteiskunta hajoaisi ja siltä putoaisi perusta. Hänen mukaansa, tämän vuoksi ei ole yhdentekevää, miten ihmiset viihtyvät työssään, millaisia merkityksiä he työlleen antavat ja mitä he työstään loppujen lopuksi haluavat. Näihin asioihin voidaan vaikuttaa yhteiskunnassa ja työpaikalla lisäämällä turvallisuutta ja edistämällä työhyvinvointia.

Aluksi on määriteltävä mitä turvallisuus ja hyvinvointi työssä tarkoittaa tässä tutkimuksessa. Turvallisuus ja hyvinvointi voivat sisältyä Tarkkosen (2016) mukaan kaikkiin ihmisiin, kaikkeen toimintaan, kaikkiin toiminnallisiin rakenteisiin ja fyysisiin työolosuhdetekijöihin. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi sekä kehittämiseksi tärkeää on työnantajan ja työntekijöiden välinen yhteistyö, työntekijöiden ammattitaidon arvostus, työntekijöiden aktiivinen osallistuminen ja työnantajan antama ajantasainen tieto työntekijöille (Työturvallisuuskeskus, 2019).

Lindström (2002) jakaa työhyvinvoinnin toimenpiteet karkeasti ongelmia korjaavaan luokkaan ja tulevaisuuden haasteisiin vastaavaan luokkaan. Näitä voisi luonnehtia myös suoraan ongelmakohtiin puuttumisena ja ennaltaehkäisevänä toimintana. Työntekijöitä velvoitetaan laissa ottamaan vastuuta työpaikan turvallisuudesta. Varhaiskasvatuslaki (8:57a §) määräsi vuonna 2021 työntekijän ilmoitusvelvolliseksi työssään havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta toiminnasta vastaavalle henkilölle. Laki viittaa ongelmakohtiin puuttumiseen sekä ennaltaehkäisevään toimintaan. Tarpeesta huolimatta, aina tilanteisiin ei voida vaikuttaa. Eskelinen ja Hjelt (2017) nostavat esille kolme tärkeintä syytä sille miksi esimerkiksi lapsen tukitoimia ei voida aina järjestää. Näitä olivat

resurssipula, henkilöstön vaihtuvuus ja puutteet varhaiskasvatuksen toimintakäytännöissä.

Gagerström (2015) raportoi, että vuonna 2014 OAJ:n työolobarometrissä eniten väkivaltatilanteita, joihin liittyi myös tavaroiden heittäminen ja rikkominen, olivat kohdanneet päiväkodissa työskentelevät: varhaiskasvatuksenopettajat ja esikoulunopettajat (23%) ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat (30%). Tutkimuksessa ei huomioitu ainoastaan lapsien kohdistamaa väkivaltaa, siihen kuului myös muilta kohdistunutta väkivaltaa. Varhaiskasvatuksen väkivaltatilanteiden määrää selittää osittain se, että alalla työskennellään pienten lasten kanssa, joiden kanssa harjoitellaan tunteiden hallintaa ja eri tilanteissa oikein toimimista. Keltikangas-Järvinen (2010) nostaa esille, että aggressio saattaa olla lapselle monesti kaikista tehokkain keino saavuttaa haluamansa, kun taas sosiaalisesti rakentava käytös vie päämäärään huomattavasti hitaammin. Hänen mukaansa sosiaalisesti toivottava käytös ei valikoidu automaattisesti lapsen käytökseksi, vaan kasvattajan rooli korostuu tärkeäksi hyväksyttävien tapojen löytämiseksi.

Oppimisen kannalta ympäristö nousee tärkeäksi osaksi kasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) määrää, että varhaiskasvatusympäristön on oltava lapselle kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen, ottaen huomioon lapsen iän, kehitystason ja muut edellytykset. Lisäksi opetushallituksen laatimassa suunnitelmassa tuodaan esille turvallisuuden kannalta tärkeäksi osaksi toimiva ja sitoutunut turvallisuuden johtaminen sekä turvallisuusasiat hallitseva henkilöstö. Tämän toteutumiseksi on oltava yhtenäinen suunnitelma, miten turvallinen ympäristö kaikille varhaiskasvatuksen lapsille ja työntekijöille voidaan toteuttaa. Opetushallitus (n.d.) on julkaissut malleja turvallisuuskansioista, jotka sisältävät ohjeet esimerkiksi kansion laadintaan ja käyttöön, riskien tunnistamiseen ja arvioimiseen, opetuksen ja oppilashuollon suunnitteluun sekä ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja omatoimisen varautumisen suunnitelmia.

Yksi tapa tuoda esille eri alojen työntekijöiden tarpeita ja tilanteita on nostaa ne esille julkisessa keskustelussa esimerkiksi median kautta. Niemisen ja Pantin (2004) mukaan yhteiskunnan näkökulmasta ihanteellisinta on, että media takaa

yhtäläisen osallistumismahdollisuuden osallistua julkiseen keskusteluun ja tarjoaa monipuolisen kirjon yksityisten ja sosiaalisten kokemusten kuvauksiin. Uimonen (2011) painottaa tiedotusvälineiden asemaa vahvana mielikuvan luoja ja sekä sitä, että tieto kulminoituu ja mielikuvat syntyvät ihmisten ajatuksissa journalististen prosessien tuloksena. Hän täsmentää, että toimittajat ovat avainhenkilöitä näissä prosesseissa ja tekee heistä huomattavia vallankäyttäjiä.

Tässä tutkimuksessa medialla tarkoitetaan uutisointia ja erityisesti uutisarikkeleita, joita on julkaistu suomalaisissa uutiskanavissa. Joukkotiedotuksen tehtävänä on Julkisen sanan neuvoston (n.d.) mukaan todenmukaisen ja yleiseltä kannalta merkityksellisen tiedon välittäminen, keskustelun ja mielipiteen vaihdon edistäminen sekä yhteiskunnallisen vallankäytön valvominen. Ilman mediaa moni asia saattaisi jäädä huomaamatta ja asioihin puuttuminen olisi haastavaa, sillä ihmisten tietoisuus ei olisi niin laajaa. Media kykenee jakamaan suuren joukon tietoisuuteen yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen tilanteita sekä näkökulmia. Tässäkin tutkimuksessa huomataan, että media voi nostaa esille yhteiskunnallisia asioita yksilöiden ja eri alojen ammattilaisten kautta. Niemen ja Pantti (2004) mainitsevat, että julkisuuden lisääntyminen ei tarkoita ainoastaan ymmärryksen ja osallistumisen lisääntymistä, vaan tietoisuus saattaa lisätä myös vihaa sekä kansalaisten ja päättäjien luottamuksen välistä kuilua. Median vaikutus saattaa siten olla yhtä aikaa sekä negatiivista että positiivista.

2.2 Objektiivinen ja subjektiivinen turvallisuus

Väisäsen (2000) mukaan Ihmiset tulkitsevat turvallisuutta ja turvattomuutta eri tavalla, johon vaikuttaa syiden etsiminen itsestä, lähiyhteisöstä tai yhteiskunnasta. Turvattomuus on kokemuksellisenä ilmiönä yksilöllinen, se ei kuitenkaan tarkoita, että tunteen alkuperäiset syyt olisivat ainoastaan yksilötasoisia vaan turvattomuus voi johtua ympäristöön liittyvistä tekijöistä (Kainulainen, 2000). Tässä tutkimuksessa pyritään erottelamaan, mitkä tekijät liittyvät yksilön kokemukseen turvallisuudesta tai turvattomuudesta ja mitkä taas yksilöstä

riippumattomista tekijöistä. Mustonen (2010) hahmottelee subjektiivisen turvallisuuden ihmisen yksilölliseksi kokemukseksi turvallisuudesta, kun taas objektiivinen turvallisuus on riippumatonta siitä, kokeeko ihminen olonsa turvalliseksi. Tällä tarkoitetaan, että vaikka joku kokee jonkun ympäristön turvalliseksi tai turvattomaksi, se ei sitä välttämättä ole. Altartseva ja Barysheva (2015) määrittävät subjektiivisen ja objektiivisen turvallisuuden siten, että objektiivinen käsite kuvailee aineellista hyvinvointia ja elämänlaatua kuten tulotasoa, vakautta ja asuinoloja, kun taas subjektiivinen käsittää yksilön sisäisen kokemuksen.

Rauhala ym. (2024) toteavat, että ajattelu ja tieto turvallisuuden kokemuksesta ei ole sama asia kuin kokemus siitä. Esimerkiksi työntekijällä on tiedossa laki, joka määrää kuinka monta lasta voi olla yhden aikuisen vastuulla, mutta työntekijän oma kokemus määrittää sen onko määrä sopiva vai ei, jotta hän koki olonsa turvalliseksi työssä. Mustonen (2010) mainitsee, ettei kokemus turvallisuudesta ole aina yhteydessä objektiiviseen turvallisuuteen, eli siihen onko jokin oikeasti turvallista vai ei. Koulutuksesta saatu tieto nähdään tässä tutkimuksessa turvallisuuteen pyrkivänä tekijänä, joka ei kuitenkaan välttämättä tuo työntekijälle kokemusta turvattomuudesta tai turvallisuudesta.

Tässä tutkimuksessa subjektiivisella turvallisuudella tarkoitetaan ihmisen yksilöllistä kokemusta turvallisuudesta tunnetasolla, kun taas objektiivisella turvallisuudella käsitetään yksilön koulutus, tieto esimerkiksi erilaisista turvallisuuteen pyrkivistä käytännöistä ja laeista sekä aineellinen ympäristö, joihin voidaan vaikuttaa esimerkiksi rahallisilla resursseilla. Vaikka näitä kahta käsitettä on haastavaa erotella jyrkästi toisistaan, koska kokemus turvallisuudesta ja turvattomuudesta on yksilöllinen kokemus, tässä tutkimuksessa nämä kaksi pyritään pitämään kahtena erillisenä tapana vaikuttaa turvallisuuteen.

3 LAPSEN VÄKIVALTAINEN KÄYTÖS JA TYÖN- TEKIJÖIDEN TURVALLISUUS

3.1 Lapsen aggressio ja aggressiivisuus

Lasten kohdalla, joskus on hyvin haastavaa selvittää mikä on lapsen aggression syy. Tähän vaikuttaa usein vahvasti esimerkiksi kielitaito ja kyky ilmaista itseään sanallisesti tai muuten tilannetta auttavalla tavalla. Lasten kanssa työskentelevän olisi siksi hyvä tiedostaa teorioita ja termistöä lasten käytökseen liittyen. Viemerö (2006) nostaa esille, että aggressio ja aggressiivisuus ovat kaksi eri asiaa, alun perin aggressio tarkoittaa aggressiivista käyttäytymistä ja aggressiivisuus luonteenpiirrettä. Reebyen (2005) mielestä taas aggressio voidaan nähdä yksilön ominaisuutena tai se voi olla oire, joka on tarkoituksellinen tai tarkoitukseton tapa toimia. Hänen mukaansa aggressio voi myös heijastaa käyttäytymismallia, joka johtuu neurologisesta oireyhtymästä.

Keltikangas - Järvinen (2010) nostaa esiin kaksi määritelmää, joiden mukaan aggressio voidaan jakaa hostiiliseen aggressioon ja instrumentaaliseen aggressioon. Hänen mukaansa hostiilinen aggressio on toimintaa, jonka tavoitteena on satuttaa toista ja instrumentaalinen aggressio on taas käytöstä, joka vahingoittaa tai loukkaa toista, mutta jonka tarkoituksena ei ole kuitenkaan loukata. Anderson ja Bushman (2002) puhuvat myös näistä kahdesta tavasta jakaa aggressiota. Heidän mukaansa hostiilinen aggressio on impulsiivista, vihaista käytöstä, jonka tarkoituksena on satuttaa toista, kun taas instrumentaalinen aggressio on harkittua ja laskelmoidumpaa, tavoitteena jokin muu kuin toisen satuttaminen. Tässä tutkimuksessa näitä kahta käsitettä ei tutkita eikä erotella toisistaan, mutta lapsen aggressio voidaan jakaa tarkoitukselliseen ja tarkoituksettomaan aggressioon.

Poikkeus (2011) painottaa, että oikealla tavalla puuttuminen lapsen käytökseen edellyttää sen tunnistamista millaisia tavoitteita aggressiolla on. Hän nostaa esille sen tunnistamista, onko käytös välineellistä eli instrumentaalista vai maltin menettämistä eli hostiilista aggressiota. Lisäksi sillä on merkitystä millaisia

valmiuksia lapsella on toimia. Keltikangas – Järvinen (2010) mainitsee, että aggressiivisella lapsella ei ole muuta tapaa toimia kuin aggressio, mutta ei aggressiivinen lapsi näkee myös vaihtoehtoisia tapoja toimia tilanteissa.

Shaw ym. (2000) nostaa esille neljä tekijää ja niitä tukevia tutkimuksia, jotka saattavat vaikuttaa lapsen aggressioon: lapsen temperamentti, vanhempien ominaisuudet ja tuki, vanhemmuus sekä krooniset perheen vastoinkäymiset. Vanhempien ominaisuuksilla ja tuella viitataan vanhempien antamaan malliin ja tapaan käsitellä tilanteita, kun taas vanhemmuudella enemmän lapsen ja vanhemman väliseen suhteeseen. Kroonisilla perheen vastoinkäymisillä tarkoitetaan esimerkiksi perheessä pitkään jatkunutta vanhempien erotilannetta ja siihen liittyviä haittavaikutuksia. Myös Tremblay (2004) tuo esille riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen geneihin ja kasvuympäristöön. Edellä mainituista lapsen luonteeseen liittyviä tekijöitä ovat esimerkiksi temperamentti ja vanhempien ominaisuudet, kun taas oireisiin liittyviä tekijöitä ovat vanhemmuus ja krooniset perheen vastoinkäymiset.

Tässä tutkimuksessa aggressio voi ilmetä lapsen käytöksessä kahdella eri tavalla, sanallisena ja fyysisenä aggressiona. Tyttöjen aggressiot näyttäytyvät enemmän sanallisena, kun taas poikien aggressiot fyysisenä (Lagerspetz, Björkvist & Peltonen, 1998). Tässä tutkimuksessa ei kuitenkaan tutkita eri sukupuolten välisiä eroja vaan etsitään artikkeleista sukupuolesta riippumatta aggressioiden muotoja ja siksi näitä käsitteitä voidaan käyttää suoran aggression sisällä. Card ym. (2008) ovat määritelleet suoraksi aggressioksi molemmat fyysisen sekä sanallisen aggression, johon nojaten tässäkin tutkimuksessa tarkastellaan lasten kohdistamaa suoraa aggressiota työntekijöihin.

Erilaiset tutkimukset siitä mihin esimerkiksi aggressiivinen käytös saattaa johtaa auttaa työntekijöitä ja vanhempia ymmärtämään paremmin miksi aikainen puuttuminen aggressiiviseen käytökseen on tärkeää. Tremblay (2004) mainitsee että lapset, jotka osoittavat aikaisessa vaiheessa taipumusta väkivaltaan ovat suuremmassa riskissä käyttää väkivaltaa aikuistuessaan ja aikuisena. Aikaisella puuttumisella, voi olla vaikutusta ihmisen tulevaisuuteen.

3.2 Lapsen aggressiivisuuden ilmaisu eri kehitysvaiheissa

Päiväkotiarki on lapsille hyvin sosiaalista ja päivien aikana on tultava toimeen erilaisten ja eri ikäisten ihmisten kanssa. Pienten lasten kanssa työskentelevien olisi tärkeä ymmärtää lapsen käytöksen takana olevia kehityksellisiä syitä, jotta tilanteissa osattaisiin toimia mahdollisimman oikealla tavalla, eikä työntekijän tarvitsisi kokea riittämättömyyttä tai neuvottomuutta. Peitso ja Närhi (2011) mainitsevat ongelmallisen käytöksen ymmärtämisen kannalta tärkeiksi tekijöiksi taustatekijät, käyttäytymistä edeltävät tilannetekijät ja käyttäytymisen seuraukset.

Ahosen (2015) tutkimuksessa havaittiin, että lämmin vuorovaikutus, jossa suuressa roolissa oli yhdessä jaettu ymmärrys tilanteesta, lapsen tunteet ja tarpeiden huomioiminen auttoivat haastavassa tilanteessa. Tällaisen ymmärryksen saavuttamiseksi, kasvattajan on ymmärrettävä myös lapsen kehitykseen kuuluvia tekijöitä. Aggression kehitystä tarkastellessa, merkittäväksi tutkimukseksi osoittautui Szegalin (1985) tutkimus, jossa esiintyi hänen tutkimuksensa lisäksi muita lasten aggressiivisuutta tutkineiden tutkijoiden tutkimuksia.

Szegal (1985, s. 316-318) päättelee artikkelissaan useiden tutkimuksien perusteella, että on olemassa todisteita siitä, että tietyt aggression elementit näkyvät lasten käyttäytymisessä ensimmäisen vuoden jälkipuolella. Hänen mukaansa tämä on esiaggressiota, mikä ei ole niin sanotusti kypsää aggressiota. Tutkimuksissa aggressiot olivat riippuvaisia motorisesta kehityksestä ja sosiaalisesta osaaamisesta ja tunteet aggressioiden takana olivat pelko ja viha (Szegal, 1985). Käytännössä tämä tarkoitti tutkimuksessa tilanteita, joissa lapselta otettiin jokin esine tai hän halusi huomiota aikuisilta.

Aggressiivisuus ilmeni ensimmäisessä vaiheessa puremisena ja hiusten repimisenä, mikä lisääntyi toisen vuoden puolella välissä. Tämän lisäksi puolella välissä toista vuotta saattoi esiintyä myös tönimistä ja lyömistä. (Szegal, 1985). Tremblayn (2004) tutkimuksen mukaan yhden vuoden ja viiden kuukauden ikään mennessä fyysinen vahingoittaminen kohdistuu sisaruksiin, ikätovereihin ja aikuisiin, eikä aiheuta vakavaa harmia kohteelle.

Szegal (1985) nostaa esille Manningin (1978) havainnon siitä, että puolen-toista vuoden ikäisestä eteenpäin kahden vuoden ja kahden kuukauden ikään aggressiossa voidaan nähdä järjestelmällisempää muotoa kuten kiusaaminen ja toisen häirintä, jonka tavoitteena on saada aikuisen huomio. Szegalin (1985) mukaan tämän vaiheen loppupuolella voidaan havaita ensimmäisiä elementtejä aggressiivisuuden sisäistämisestä. Tällä hän tarkoittaa sitä, että lapsi osaa käyttää aggressiota jonkun stimulaation esimerkiksi turhautumisen ilmaisuun. Tähän mennessä aggressio on näyttäytynyt vain tapana reagoida ilman sen suurempaa ymmärrystä siitä, että sillä voisi saavuttaa jotain eli on hostiilista aggressiota.

Yli kahden vuoden iässä aggressiossa tapahtuu joidenkin aikaisemmissa vaiheissa olleiden elementtien katoamista ja joidenkin uusien elementtien ilmestymistä sekä vanhojen elementtien lisääntymistä (Szegal, 1985). Tutkimuksen mukaan pureminen ja hiuksista vetäminen väheni ja sanallinen aggressio, lyöminen, töniminen ja tavaroiden heittäminen otti suurempaa roolia. Joitakin eroja sukupuolten välillä oli havaittavissa Szegal (1985) nostaa esille kolme tutkimusta Smith ja Green (1975) tutkimuksen sekä McGrewn (1972) ja Szegal (1984) tutkimukset, joissa havaittiin poikien olevan useammin mukana sekä hyökkääjinä että uhreina.

Keltikangas - Järvisen (2011) huomioidut vahvistavat Szegalin (1985) tuloksia kehityksen suhteen. Hänen mukaansa aggressiivisuus kasvaa yhden vuoden jälkeen enenevässä määrin ja on huipussaan 2-3 vuoden iässä.

Mitä vanhemmaksi lapsi kasvaa, sitä enemmän hän oppii ja opettelee uusia taitoja sekä saa uudenlaisia vastuu tehtäviä. Kenneth, Dodge ja Donald (2006) toteaa, että kun vaatimukset kasvavat lasta kohtaan, sitä useammin tulee tilanteita, joissa lapsi saattaa kieltäytyä toteuttamasta niitä. Tällaiset tilanteet saattavat laukaista joillakin lapsista aggressioita. Esimerkiksi päiväkodissa pukemistilanteet ovat joillekin lapsille haastavia. Isommilta lapsilta vaaditaan jo omatoimista pukeutumista ja siitä suoriutumista. Tämä saattaa kuitenkin olla haastavaa, jos lapsi ei tahdo lähteä ulos tai ei halua pukeutua itse.

Szegalin (1985) mainitseman Flamin ja Mirtsen (1974) tutkimuksen havainto siitä, että psykomotoriset ja sosiaaliset taidot kehittyvät yhä enemmän,

saattaa vaikuttaa siihen, että kolmea vuotta lähestyttäessä ja sen jälkeen aggressiivisuus vähenee dramaattisesti. Heidän mukaansa, on kuitenkin otettava huomioon, että monissa keskenään vertailtavissa tutkimuksissa, tutkimuksien erilaiset olosuhteet ja tässä tapauksessa myös lasten aikaisemmat sosiaaliset kokemukset ovat voineet vaikuttaa tutkimustuloksiin (Szegal, 1985). Sosiaalisten kokemusten merkitys nostaa esille sen kuinka tärkeä on päiväkodissa saatujen kokemusten ja oppien lisäksi kotona saadut kokemukset ja opit.

Flamin ja Mirtsen (1974) tutkimusta tukee Potegalin ja Davidsonin (2003) havainto siitä, kuinka kiukkukohtaukset ovat yleisimpiä puolentoista vuoden ja neljän vuoden välillä. Heidän mukaansa kiukkukohtauksessa lapset jäykistyvät, menevät lattian tasoon, tönivät, potkivat, huutavat, itkevät, heittävät tai juoksevat pois. Neljän vuoden iässä kiukkukohtaukset kuitenkin yleensä helpottuvat, kun lapsi oppii keinoja säätelämään tunteenpurkauksia. Tätä tukee Kennethin ym. (2006) huomio siitä, että moni tekijä saattaa vaikuttaa tunteiden säätelyyn ja aggressioon 4–8 vuoden iässä ja mainitsee Posnerin ja Rothbartin (1998) havainnon siihen liittyen. Heidän mukaansa hermoston kehitys noina vuosina vaikuttaa välillisesti aggression ilmenemiseen. Kenneth ym. (2006) mukaan Eisenberg ym. (1999) ja Gilliom ym (2002) ovat tutkineet myös, että kolmen ja puolen vuoden iässä lapsi oppii huomionsiirtostrategioita kuten tiedon etsiminen ympärillä olevista tilanteeseen liittyvistä rajoitteista ja kyky jättää huomiotta turhautumisen tunteen, mikä liittyy vihanhallintaan. Tästä esimerkkinä, aikaisemmin mainitussa pukeutumistilanteessa, lapsi havaitsee, että on ulkoilun aika ja kaikki muutkin lähtevät ulos. Hän ymmärtää, että päivän ohjelmaan kuuluu ulkoilu, eikä sitä voi välttää. Lapsi kykenee sivuuttamaan turhautumisen tunteen siitä, ettei halua ulos ja pukeutuu yhdessä muiden kanssa.

Vaikka lapsen aggressio vähenee, se ei kuitenkaan katoa mihinkään, vaan kehittyy sosiaalisesti siedetympään muotoon kuten sanalliseen tai symboliseen muotoon, joka toteutuu piilotetusti ajatusten, fantasioiden ja unelmien muodossa (Szegal, 1985). Tästä hyvinä esimerkkeinä ovat esimerkiksi lasten väkivaltaiset piirustukset tai leikkien sisältö, joiden avulla lapset ilmaisevat itseään ja ajatusmaailmaansa.

Kielen kehitys on yksilöllistä ja se ei etene tasaisesti, se sisältää pyrähdyksiä ja tasanteita (Jansson-Verkasalo & Guttorm, 2010). Lyytisen ja Lyytisen (2002) mukaan viisi vuotiaana lapsi alkaa hallitsemaan puhettaan paremmin ja osaa esimerkiksi kertoa käynnissä olevista, menneistä tai tulevista tapahtumista. Vaikka varjopuolena puheen kehitys antaa mahdollisuuksia haukkua ja uhkailla muita, se antaa myös Kennethin ym. (2006) mukaan mahdollisuuden antaa palautetta esimerkiksi väkivaltaa käyttävälle ikätoverille. Sanallistaminen antaa myös paremmat mahdollisuudet kertoa aikuisille siitä mitä on esimerkiksi tapahtunut jossain kyseisessä tilanteessa. Sanallinen kommunikointi mahdollistaa myös yhdessä tilanteiden läpikäymisen ja sitä kautta niistä oppiminen on moniulotteisempaa. Lapselle voidaan perustella, miksi toimitaan tietyllä tavalla ja hänen sanomisiaan ja tekemisiään voidaan yhdessä kyseenalaistaa sekä keksiä vastaaviin tilanteisiin yhdessä parempia ratkaisuja. Keltikangas - Järvinen (2014) mukaan sosiaalisuuden kehittyminen auttaa harjoittelemaan sosiaalisia tilanteita monipuolisimmilla tavoilla. Hän antaa esimerkkejä eri harjoitteista kuten roolileikit ja kuvitellut tilanteet, jotka auttavat lapsen havainnointikykyä ja ohjaamaan lapsen arvioita tarkemmiksi ja todenmukaisemmiksi eri tilanteista sekä reagoimaan niihin sosiaalisesti hyväksyttävästi.

3.3 Varhaiskasvatuksen näkökulma väkivaltaisesti käyttäytyvään lapseen

Varhaiskasvatussuunnitelmassa (2022) tuodaan esille varhaiskasvatuksen tehtävä auttaa lapsia tunteiden ilmaisussa, tiedostamisessa ja nimeämisessä sekä ohjata kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa. Tällä tarkoitetaan suunnitelmallisia ja ohjeistettuja tilanteita, jossa näitä taitoja harjoitellaan sekä spontaaneja arkeen kuuluvia hetkiä, joissa lapset saavat apua tilanteiden ratkaisuun työntekijöiltä. Lundan (2009) tuo esiin tilanteiden yllätyksellisyyden ja moniulotteisuuden ryhmän ja yksilön kannalta sekä tarpeen nopeaan havainnointiin ja ratkaisuntekoon, jotta tilanteet edistäisivät jokaisen lapsen kehitysvaiheita. Tilanteet päiväkodissa kehittyvät nopeasti ja niiden tulkitseminen on joskus haastavaa, mutta ne ovat olennaisia tilanteita lasten ymmärryksen ja kehityksen

kannalta, kun kyseessä on sosiaalisissa tilanteissa vasta alkuvaiheessa olevia lapsia. Tirrin ja Kuusiston (2019) mukaan lapsen toimijuuden sisäisiä edellytyksiä ovat tiedot, kyvyt, itseluottamus ja motivaatio. Heidän mukaansa näiden edellytysten luomisessa opettaja toimii lapsen toimijuuden kehittämisessä.

Varhaislapsuudessa tunteiden säätelyn opettelulla on merkitystä ja on tärkeä osa varhaiskasvattajien työtä, toimia lasten oppaina heidän tunteidensa säätelystä. Sulkanen, Räikkönen, Alasuutari ja Kuukka (2022) tuovat esille, kuinka kasvatusympäristö voi muokata lapsen temperamenttia, riippuen siitä miten kasvatusympäristö kohtaa lapsen ja kohtelee häntä. Kyse on heidän mukaansa siitä, pystyykö kasvatusympäristö vastaamaan riittävän hyvin ja sopivalla tavalla lapsen käytökseen ja tarpeisiin. Tätä silmällä pitäen lasten tunteiden lisäksi myös kasvattajien tunteiden ilmaisulla ja hallinnalla on merkitystä, kun he kohtaavat lapsia työssään. Oulasmaa ja Riihonen (2013, s. 12) tuovat esille, että korkeammin koulutetut vastaajat eivät kokeneet haasteellisia tunteita ongelmaksi kohdallaan, kun taas ei niin korkealle koulutetut kokivat ne haasteellisempina. Koulutus voi auttaa työntekijöitä suhtautumaan lasten tunteisiin ja toimintaan ymmärtäväisemmin. Tähän yhtenä syynä voi olla esimerkiksi se, että koulutettumpi työntekijä ymmärtää esimerkiksi lapsen kehitysvaiheita paremmin tai syvemmin, käyttäytymiseen suhtautuminen voi silloin olla helpompaa itselle.

Tunteet ovat jatkuvasti osa ihmisen elämää vapaa-ajalla ja töissä. Oulasmaan ja Riihosen (2013) mukaan työssä aikuinen voi tuntea lasta kohtaan yhtälailla negatiivisia tunteita, kuin positiivisiakin tunteita. Heidän mukaansa näitä tunteita voivat olla pelko, ahdistus, inho ja viha. Ongelmallisesti käyttäytyvä lapsi voi tuntua myös loukkaavalta ja uhkaavalta omaa minuutta ja itsemääräämisoikeutta kohtaan (Oulasmaa & Riihonen, 2013). Tässä tutkimuksessa pureudutaan erityisesti varhaiskasvatuksen työntekijöiden hyvinvointiin turvallisuuden näkökulmasta. Rinne (2021) nostaa esille, että ilman turvaa ihminen keskittyy pelon poistamiseen, jolla yritetään luoda itselle hallinnan ja turvan tunnetta. Turvallisessa työympäristössä työntekijä voi keskittyä siihen mikä hänen työkuvaansa kuuluu, eikä siihen kuinka seuraavana päivänä selviytyy työpäivästä.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimuskonteksti

Tutkimus käsittelee aggressiivista käytöstä ja työntekijöiden turvallisuutta eri media-artikkeleiden perusteella. Tämä laadullinen tutkimus perustuu artikkeleiden lisäksi kirjallisuuteen ja aikaisempiin tutkimuksiin. Lincolnin mukaan (2021) laadullisessa tutkimuksessa halutaan selvittää näkemysten monimuotoisuutta, erilaisia teemoja ja ihmisten käyttäytymisen taustalla olevia teemoja, eikä tehdä yleistettävii päätelmiä. Tässä tutkimus ei siis pyritä yleistettävyyteen vaan halutaan selvittää millaisia vastauksia juuri tässä tutkimuksessa oleva aineisto antaa.

Analyysi perustuu havaintojen pelkistämiseen ja tutkimuskysymysten ratkaisemiseen. Alasuutarin (2012) mukaan pelkistämällä tarkoitetaan aineiston havainnointia tutkimukselle olennaisesta näkökulmasta raakahavainnoiksi ja havaintojen yhteisiä piirteitä yhdistelemällä voidaan luoda yksi havainto tai havaintoja (Alasuutari, 2012). Tätä menetelmää hyödynnetään molempien tutkimuskysymyksien kohdalla. Aineistosta etsitään objektiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden ilmentymiä sekä sanallisen ja fyysisen aggression tapoja. Tämän tutkimuksen tulosten tulkinnassa on käytetty arvoituksen ratkaisu menetelmää. Mikä tarkoittaa laadullisessa tutkimuksessa tarkoitetaan, että tuotettujen havaintojen ja tutkimuksessa käytetyn kirjallisuuden pohjalta tehdään merkitystulkinta tutkittavasta ilmiöstä (Alasuutari, 2012).

Tutkimuksen aineistoksi on valikoitunut eri mediakanavien tuottamia artikkeleita. Suomen tietotoimisto STT tiedottaa journalismin oikeudellisesta vastuusta ja siihen liittyvästä lainsäädännöistä sananvapautta koskien, joita ovat esimerkiksi ihmisoikeussopimukset, rikoslaki, sananvapauslaki, julkisuuslaki, oikeudenkäynnin julkisuuslainsäädäntö, vahingonkorvauslaki ja tekijänoikeuslaki. Suomessa median vapauten liittyy myös vastuuta. Esimerkiksi jokaiselle aikakautiselle julkaisulle ja verkkojulkaisulle tulee määrätä vastaava toimittaja,

jonka tehtävänä on johtaa ja valvoa toimitustyötä, päättää julkaisujen sisällöstä sekä huolehtia hänelle laissa säädetyistä muista tehtävistä (Sananvapauslaki 2:4 §). Internetissä on kiinnitettävä huomiota erityisesti luotettavan tiedon saamiseen. Sieltä on osattava erottaa luotettavat lähteet ja tämän tutkimuksen kannalta turvallisinta oli nojautua isoihin media-alan yrityksiin, joita olivat Yle:n ja Mtv:n uutisiin.

Yle on vuonna 1926 perustettu yhtiö, jonka perustajiin kuului esimerkiksi sanomalehtiä, radioliikkeitä, Lennätinhallitus, Puolustusvoimat ja Suomen Tietotoimisto (Ylen historia, 2015). Ylen luotettavuus ei ole vain illuusiota sillä vuonna 2015 kirjoitetussa artikkelissa mainittiin sen olevan toistuvasti ylivoimaisesti ykköseksi nimetty uutistoiminnassaan. Toinen tässä tutkimuksessa näkyväksi tuleva media-alan yritys on MTV. Se perustettiin vuonna 1957 ja se vuokrasii Ylen jakeluverkkoa kunnes siitä tuli itsenäinen Pöllölaakso toimitalo, joka valmistui 1967 ja on tämän päivän Suomen johtava kaupallinen tv-yhtiö ja videosisältöjen talo (MTV:n historia). Tässä tutkimuksessa käytetään kuitenkin vain MTV:n sivuilta löydettyjä artikkeleita.

4.2 Tutkimusaineiston keruu

Aineistoa kerättiin MTV:n ja Ylen hakuohjelman kautta. Ylen artikkelit löytyivät hakusanoilla: ”Väkivalta päiväkodeissa”, ”Väkivaltatilanteet päiväkodissa”, ”aggressiivinen lapsi” ja ”vaaratilanne päiväkodissa”. Haussa käytettiin artikkelihakua ja hakuehtoihin julkaisuaikaväliksi asetettiin 1.1.2010 – 1.1.2023. Hakuja tehdessä huomattiin, että hakuun parhaiten sopivat artikkelit nousivat ensimmäisille sivuille ja muuten aiheet saattoivat liittyä muuhunkin kuin esimerkiksi päiväkotien tai pienten lasten käyttämään väkivaltaan. Tästä pääteltiin, että hakukone todennäköisesti ehdottaa parhaiten sopivia artikkeleita haulle heti alussa hakutuloksissa, mitä pidemmälle hakutuloksia selattiin sitä vähemmän ne sopivat hakusanalla haettuun aiheeseen.

Haullla ”väkivalta päiväkodeissa” saatiin 197 tulosta, mutta näistä viimeisimmät 20 olivat vain koronapandemiaan liittyviä päivityksiä ja tutkimuksen

aihealueeseen sopivia julkaisuja oli arviolta noin 60. ”Aggressiivinen lapsi” haulla saatiin 174 hakutulosta, joista katsottiin vain ensimmäiset 5 artikkelia tutkimusaineiston kannalta sopiviksi. Joitain yksittäisiä artikkeleita löytyi muilta sivuilta, mutta tutkimukseen valikoitui artikkeli näistä viidestä artikkelista. ”Väkivaltatilanteet päiväkodissa” hakusanalla saatiin 9 artikkelia, joista yksi hakutuloksista oli jo aikaisemmin valittu aineistoon. ”Vaaratilanne päiväkodissa” hakusanalla saatiin 14 hakutulosta joista valittiin yksi artikkeli.

MTV:n sivujen hakuohjelmalla haettiin lisää artikkeleita aineistoon. Haku-sanoja olivat: ”Päiväkodin työntekijöiden kokemuksia väkivallasta”, ”Aggressiivinen lapsi päiväkodissa”, ”Väkivaltainen lapsi päiväkodissa” ja ”Vaaratilanteet päiväkodissa”. Yhteensä näille hauille oli artikkeleita hakuja tehdessä 51 ja niistä valittiin kolme artikkelia samoin perustein kuin Ylen artikkeleiden kohdalla.

Mitään määrättyä lukumäärää artikkeleiden määrälle ei ollut, koska sisältö oli tärkeämmässä osassa ja aineisto sisältää hyvin erimittaisia artikkeleita. Lincoln (2021) toteaa, ettei laadullisessa tutkimuksessa tutkittavien määrä ole tärkeimmässä osassa. Ennen artikkeleiden lopullista valintaa oli otettava huomioon erinäisiä seikkoja, jotka vaikuttivat aineiston vakiintumiseen.

Valitut artikkelit muuttuivat hakuprosessin aikana ja niiden määrä lisääntyi ja väheni vuoron perään. Kesken aineistonkeruun jo valittuja aineistoja saatettiin poistaa, koska löytyi parempi vaihtoehto. Syynä artikkelin vaihtamiseen tai poistamiseen oli vähemmän tunnettu julkaisukanava tai liiallinen samankaltaisuus jonkun toisen artikkelin kanssa. Esimerkiksi jos artikkeleissa oli käytetty samoja tutkimustuloksia ja ne olivat pääaiheena artikkelissa. Tällaisia tutkimustuloksia olivat esimerkiksi valtakunnalliset kyselyt. Näistä artikkeleista haluttiin valita jompikumpi, eikä ottaa molempia mukaan tutkimukseen. Kuitenkin jos artikkeleissa vain sivuttiin samaa tutkimusta, mutta se ei ollut pääteemana, hyväksyttiin ne tutkimukseen mukaan. Liiallinen samankaltaisuus artikkeleissa voisi johtaa liian yksipuolisiin tuloksiin analyysivaiheessa. Tästä syystä, vaikka artikkelien valinta oli melko sattumanvaraista, oli ne luettava läpi ennen valintaa.

Kahden artikkelin välisessä valinnassa suureen rooliin nousi myös julkaisukanava ja sen luotettavuus. Valittiin mieluummin suuremman ja

tunnetumman julkaisukanavan artikkeli kuin vähemmän tunnetumman julkaisukanavan artikkeli, koska tutkimuksessa yhtenä kiinnostuksen kohteena haluttiin tutkia millaisen kuvan media antaa lukijoille. Tunnetummilla julkaisukanavilla on laajempi lukijakunta, mikä tarkoittaa artikkelin suurempaa yleistä huomiota ja se saavuttaa useamman ihmisen tietoisuuden aiheeseen liittyen.

Tärkeänä valintakriteerinä toimi myös julkaisuvuosi. Haluttiin, että kaikki artikkelit ovat 2010 vuodesta eteenpäin julkaistuja. Tähän päädyttiin, koska tutkimuksen kannalta ajankohtaisempaa tietoa saadaan uudemmissa artikkeleista, jotka kuvaavat enemmän tämänhetkistä tilannetta ja uutisointia. Haluttiin myös, että tutkimuksessa on uudempien julkaisujen lisäksi vanhempiakin julkaisuja. Ne antoivat tutkimukseen kuvan, ettei kyseessä ole täysin uusi aihe, vaan jo pidemmän aikaa mediassa näkyväksi tehty ilmiö. Lopulliseksi artikkelimääräksi valikoitui yhdeksän artikkelia, jotka koettiin sisällöltään tutkimuksen kannalta laadukkaiksi.

Tässä tutkimuksessa aineistona käytettiin yhdeksää eri nettiartikkelia, joiden teemoina olivat lasten käyttämä väkivalta työntekijöitä kohtaan sekä työhyvinvointi. Artikkelit kerättiin internetistä ja ne ovat kaikille vapaasti luettavissa. Saldana (2011) erottelee media-aineiston ja dokumenttiaineiston toisistaan. Media-aineisto nähdään itsensä esille tuomisena täysin mediassa olevien kanavien kautta. Hän erottelee ne esimerkiksi internet sivustoiksi, sähköposteiksi, tekstiviesteiksi, twiiteiksi, blogeiksi, vlogeiksi ja muiksi osallistujien tuottamiksi tai käyttämiksi mediamuodoiksi. Dokumenttiaineistot taas ovat arkistoituja, paperisia aineistoja (Saldana, 2011). Tämä on hieman ongelmallinen jaottelu, koska nykypäivänä lähes kaikki on internetissä. Sanomalehdet painetaan edelleen paperisena, mutta samoja lehtiä voidaan lukea myös internetissä ja ne säilyvät siellä samalla tavalla kuin arkistoissakin. Lisäksi media aineiston tulee Saldana (2011) mukaan olla tutkimuksessa mukana olevan henkilön itsensä tuottamaa omaa sisältöä. Tässä tutkimuksessa lähteenä on artikkeleita, jotka ovat toimittajien kirjoittamia haastatteluita sekä kirjoituksia, jotka on julkaistu uutisissa.

4.3 Tutkimusaineisto

Hammersley (2012) tulkitsee dokumenttiaineiston dokumentaarisena tietona, kuten raportit, sanoma- ja aikakauslehdet, valokuvat, kartat sekä päiväkirjat sisältäen myös internetistä saatavat aineistot. Tästä syystä aineistoa voidaan kutsua tässä tutkimuksessa dokumenttiaineistoksi, eikä jaotella erikseen media-aineistoksi.

Taulukko 1.

Tutkimusaineiston artikkelit.

Artikkeli	Kirjoittaja	Vuosi	Julkaisija
Raivokas lapsi kaipaa aikuisen ohjausta	Ei mainittu	2011	Yle Uutiset
Lapset potkivat, purevat ja lyövät - myös päiväkodin hoitajiaan	Sari Korpela	2015	MTV Uutiset
Vaaratilanteet ovat arkipäivää päiväko-deissa - varhaiskasvatukseen vaaditaan nykyistä enemmän henkilöstöä: "Kolme viidestä kokee työuupumusta"	Meeri Männikkö	2019	MTV Uutiset
Miten lapsen kiukku kesytetään? Lastenpsykiatri muistuttaa, ettei aggressiivinen käytös ole sairaus, vaan oire: "Jäävuoren huippu"	Fanni Parma	2020	MTV Uutiset
Puremista, potkimista, lyömistä - lasten käyttämä väkivalta ja kielenkäyttö on muuttunut yhä rajummaksi päiväko-deissa	Anne Ali - Hokka	2020	Yle Uutiset
Päiväkotien ongelmista tulee yhä kante-luita - henkilöstön kelpoisuus herättää huolta	MTV Uutiset	2020	MTV Uutiset
Hoitolapsen purema vei Päiviltä työkyvyn - jatkuvien kipujen kanssa elävä ex-hoitaja kertoo nyt päiväkotiarjen päivittäisestä väkivallasta	Terhi Romo	2021	MTV Uutiset
Potkuja mahaan ja väkivallalla uhkailua - viisi työntekijää avautuu päiväkotiarjen vaietuista ongelmista: "Jos tämä ei muutu, joku lapsi vielä kuolee"	Terhi Romo	2021	MTV Uutiset
Turun AMK kehitti hoitajille työkaluja ag-gressiivisten lasten kohtaamiseen - tilan-teita opiskellaan virtuaalisesti	Tarja Hiltunen	2022	Yle Uutiset

Tutkimusaineiston artikkelit

Ensimmäinen Ylen julkaisema artikkeli on Cacciatoren (2011) kirjoittama ”Rai-vokas lapsi kaipaa aikuisen ohjausta”, joka pohjautuu lastenpsykiatrin pitämään luentoon. Teemoina ovat tunneilmaisu, tunteiden nimeäminen ja aikuisen rooli. Artikkelissa painotetaan ennaltaehkäiseviä ja lasta auttavia keinoja käsitellä erilaisia tunteita sekä aikuisen roolia siinä, kuinka auttaa lasta.

Toinen artikkeli on Korpelan (2015) artikkeli: ”Lapset potkivat, purevat ja lyövät - myös päiväkodin hoitajiaan”. Artikkelissa nostetaan esille OAJ:n ja työ-terveyslaitoksen yhdessä kehittämä lomake, jonka tarkoituksena on pystyä tunnistamaan ja puuttumaan paremmin väkivaltatilanteisiin työnantajan osalta. Lisäksi artikkelissa korostetaan sitä, kuinka pientenkin lasten kohdistama väkivalta on väkivaltaa.

Kolmas artikkeli on MTV uutisten julkaisema Männikön (2019) kirjoittama artikkeli: ”Vaaratilanteet ovat arkipäivää päiväkodeissa - varhaiskasvatukseen vaaditaan nykyistä enemmän henkilöstöä: ”Kolme viidestä kokee työuupumusta”. Artikkelissa käsitellään päiväkodin vaaratilanteita sekä resurssi ja aika pulaa. Artikkelissa käytetään Talentian ammattiliiton kyselyä ja Talentian erityisasiantuntijan haastattelua. Lisäksi artikkelissa nostettiin esille, kuinka moni alalla työskentelevä pohtii alanvaihtoa alalla, jossa työntekijöistä on jo muutenkin pulaa.

Neljäs, Parman (2020) nettiartikkeli: ”Miten lapsen kiukku kesytetään? Lastenpsykiatri muistuttaa, ettei aggressiivinen käytös ole sairaus, vaan oire: ”Jäävuoren huippu ”. Pohjautuu MTV:n aamu-uutisissa vierailleen lastenpsykiatrin haastatteluun, joka sittemmin julkaistiin tekstin muodossa. Nettiartikkelissa käsitellään lasten aggressiivista käyttäytymistä ja yhteydenottoja lasten mielenterveyden peruspalveluihin lisääntymistä. Lastenpsykiatri painottaa jutussa, että lapsen aggressiivinen käytös ei ole sairaus vaan oire jostain syvemmästä. Lisäksi käsitellään aikuisten tuntemaa häpeää lapsen huonosta käytöksestä.

Viides artikkeli on Yle uutisten artikkeli, jossa Ali-Hokka (2020) kirjoittaa otsikon ”Puremista, potkimista, lyömistä - lasten käyttämä väkivalta ja

kielenkäyttö on muuttunut yhä rajummaksi päiväkodeissa” alle kolmen työntekijän päiväkodissa kokemasta väkivallasta. Artikkelissa käsitellään myös JHL:n kyselyä, jossa joka neljäs kyselyyn vastannut työntekijä kertoi väkivallan olevan päivittäistä ja viikoittaista. Artikkelissa nostetaan esille myös erään suomalaisen kunnan toimista, joissa keskityttiin työntekijöiden osaamisen kehittämiseen. Artikkelissa haastateltiin työsuojeluvaltuutettua, erityispedagogiikan yliopistotutkijaa, JHL:n sopimustoimitsijaa ja sen kunnan palvelupäällikköä, joka otti asiakseen keskittyä nimenomaan työntekijöiden osaamiseen haastavissa tilanteissa.

Kuudes artikkeli on ”Päiväkotien ongelmista tulee yhä kanteluista – henkilöstön kelpoisuus herättää huolta”. Artikkelissa kirjoitetaan aluehallintovirastoihin tulevista kanteluista ja epäkohtailmoituksista. Artikkelissa haastatellaan ylitarkastajaa eräiden suomen alueiden johtajaa aluehallintovirastosta. Jutussa nousee esille myös aluehallintovirastojen ja Valviran laatima varhaiskasvatuksen valtakunnallinen valvontaohjelma.

Seitsemäs artikkeli oli julkaistu MTV:n sivuilla Romon (2021) kirjoittamana ”Hoitolapsen purema vei Päiviltä työkyvyn – jatkuvien kipujen kanssa elävä exhoitaja kertoo nyt päiväkotiarjen päivittäisestä väkivallasta”. Roman (2021) kertoo erään lähihoitajan tarinaa haastattelun muodossa. Haastattelu käsittelee työkyvyn menettämistä lapsen pureman takia. Artikkelissa nostetaan esille työntekijöiden työolot ja syylistäminen sekä salassapitovelvollisuuden ongelmallisuus. Lisäksi käsiteltiin sitä, kuinka asioille ei tehty mitään, vaikka haastateltava oli ollut yhteydessä esihenkilöihin ja työsuojeluun.

Kahdeksas nettiartikkeli oli niin ikään Romon (2021) kirjoittama artikkeli MTV:n sivuilla. ”Potkuja mahaan ja väkivallalla uhkailua – viisi työntekijää avautuu päiväkotiarjen vaietuista ongelmista: ”Jos tämä ei muutu, joku lapsi vielä kuolee”. Artikkelissa työntekijät kertovat tekaistuilla nimillä kohtaamistaan fyysisestä väkivallasta ja uupumuksesta työssään. Lisäksi artikkelissa nostettiin esille JHL:n työntekijöiden uutisaamu haastattelu, jossa käsiteltiin huolta työntekijöiden jaksamisesta työssään.

Yhdeksäs ja viimeinen artikkeli on Hiltusen (2022) kirjoittama Ylen julkaisema artikkeli: ”Turun AMK kehitti hoitajille työkaluja aggressiivisten lasten

kohtaamiseen – tilanteita opiskellaan virtuaalisesti”. Artikkelissa kerrotaan tavasta harjoitella erilaisia lasten kanssa tapahtuvia tilanteita virtuaalisen ohjelman avulla. Kyseessä on vuonna 2022 alkanut kolmivuotinen kansainvälinen projekti, jossa, ovat mukana Saksan, Irlannin ja Bulgarian ammattikorkeakoulut.

4.4 Aineiston analyysi

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen kohdalla aineistoa analysoitiin deduktiivisen teorialähtöisen sisällönanalyysin avulla. Eskola (2010) kuvaa teorialähtöistä analyysiä tavaksi, jossa aineistoa lähdetään tutkimaan teorian pohjalta. Artikkeleissa analysoinnin kohteena ei ollut vain haastateltavien kommentit, vaan koko artikkeli, sillä haluttiin tarkastella sitä millaisen tiedon uutisartikkelit internetissä antavat tutkimuskysymyksiin. On oleellista tarkastella koko uutisjuttua ja sen sisältöä, eikä pelkästään haastateltavien kommentteja. Joissakin artikkeleissa oli mukana kuvia esimerkiksi haastateltavien työntekijöiden vammoista, mutta niitä ei nähty tutkimuskysymysten kannalta olennaisina tietoina analysoida.

Aineisto kerättiin samaan tiedostoon, jotta kaikki artikkelit olivat helposti luettavissa samassa paikassa. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissä tulee olla analyysia varten jo valmis teoria, joka ohjaa aineiston läpikäymistä (Tuomi & Sarajärvi, 2009). Eri värien avulla kukin tekstissä ilmi tullut subjektiivinen tai objektiivinen tekijä sai oman värinsä ja siten tekijät oli yksinkertaista erottaa toisistaan. Ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä subjektiivisen turvallisuuden värinä oli vihreä ja objektiivisen turvallisuuden värinä sininen.

Toisessa vaiheessa Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan teoriaohjaavassa analyysissä pelkistetään eli aineistosta poimitaan olennainen tieto. Poimittu olennainen tieto pelkistettiin ilmaisuksi ja niistä muodostettiin alaluokkia, joista saatiin selville objektiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden sisältämiä turvallisuustekijöitä. Nämä turvallisuustekijät jaettiin vielä uusiin luokkiin, jotka nimettiin edustamaan kyseisiä tekijöitä yhdessä.

Toisessa tutkimuskysymyksessä haluttiin selvittää, millaisia sanallisen ja fyysisen väkivallan muotoja aineistosta ilmenee. Tässä käytettiin teoriaan

perustuvaa teemoittelua, jossa teemat olivat valmiina. Eskola ja Suoranta (2008) tuovat esille, että teemoittelussa aineistosta voi nostaa esille tutkimusongelmaa valaisevia teemoja ja näin on mahdollista vertailla tiettyjen teemojen ilmenemistä aineistossa. Tässä tutkimuksessa haluttiin tietää millaista fyysistä ja sanallista väkivaltaa työntekijä kohtaa. Tähän tulokseen päästiin etsimällä aineistosta fyysisen ja sanallisen väkivallan muotoja. Tutkimuksessa huomioitiin ainoastaan työntekijöiden kokema väkivalta, ei esimerkiksi asiantuntijoiden mainitsemia esimerkkejä. Tästä esimerkki Ylen uutisista (2011) sellaisesta haastateltavan puheesta, jota ei katsottu mukaan fyysisen ja sanallisen väkivallan muotoihin:

”Nykyään halutaan oppia keinoja, miten lasta voisi kasvattaa niin, että hänellä olisi keinoja pärjätä tunteidensa kanssa ja hallita käytöstään järkevämmällä tavalla kuin lyöminen, hakkaaminen ja potkiminen...”

Tutkimuksessa poimittiin ensin eri väreillä sanallisen (keltainen) ja fyysisen (punainen) väkivallan muodot ja siten ne jaettiin suoraan sanallisen ja fyysisen väkivallan alle. Fyysisen väkivallan tekijät teemoiteltiin vielä uusiin luokkiin, jotka edustivat työntekijöiden kokemaan väkivaltaa. Sanallisen väkivallan muotoja ei teemoiteltu enää uudestaan, koska niitä löydettiin kaksi koko aineistosta.

4.5 Eettiset ratkaisut

Eettiset ratkaisut tutkimuksessa ovat oleellinen osa tutkimuksen tekemistä. Se antaa samalla vastuuta tutkijalle noudattaa eettisiä periaatteita ja kirjoittamalla ne auki tutkimukseen, annetaan lukijalle kuvan siitä, mitä tutkimusta tehdessä on otettu huomioon. Pietarinen ja Launis (2002) tuovat esille etiikan tehtävän tarkastella moraalista näkökulmaa, jolloin ollaan kiinnostuneita siitä mikä on oikein tai väärin, hyväksyttävää tai tuomittavaa, sallittua tai kiellettyä, hyvää tai paha.

Kohonen, Kuula-Lummi ja Spoofo (2019) tuovat esille kolme tärkeää näkökulmaa: 1. Tutkija ottaa huomioon tutkittavien ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden. 2. Tutkija kunnioittaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. 3. Tutkija toteuttaa tutkimuksen niin, että tutkimuksesta ei aiheudu tutkimuskohteille merkittäviä riskejä, vahinkoja tai haittoja. Tässä tutkimuksessa näitä on pyritty toteuttamaan ja soveltamaan parhaan mahdollisen käytännön mukaan.

Tieteen tehtävänä on järjestelmällinen ja järkipäiväinen uuden tiedon hankinta eli kognitivismi, jonka mukaan tiedon arvoa on mitattava episteemisin kriteerein: totuudenmukaisuus, informaation määrä ja kuinka paljon edellä mainitut auttavat selittämään ja ymmärtämään maailmaa. (Haaparanta & Niiniluoto, 2016). Tässä tutkimuksessa tähän on pyritty käyttämällä lähteitä, jotka on merkattu tieteen periaatteiden mukaisesti sekä valikoimalla ja perustelemalla valintoja tutkimuksessa käytettyyn aineistoon liittyen. Tutkimuksessa on pyritty kirjoittamaan auki niitä seikkoja, jotka vaikuttavat lopulta myös johtopäätöksiin, jotta lukijalla on mahdollisuus itse tarkastella ilmiötä oman harkinnan varassa.

Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan eettiseen pohdintaan kuuluu pohdinta, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan ja miksi tutkimukseen ryhdytään. Tässä tutkimuksessa aihe valikoitui tutkijan kiinnostuksesta, oppimisen edistämisen näkökulmasta ja siitä, kuinka aiheesta tiedotetaan mediassa sekä millaisen kuvan media antaa aiheesta. Haasteena oli keskittyä juuri työntekijöiden tilanteeseen ja heidän kokemaan väkivaltaan, koska lapsi väkivallan kohdistajana herättää luontaisesti suurta kiinnostusta siihen, miksi lapsi on väkivaltainen ja mitä lapsi kokee. Koettiin tärkeänä käsitellä sitä, mikä johtaa lapsen väkivaltaiseen käytökseen, vaikka tutkimuksen kiinnostus on työntekijöissä ja heidän kokemuksissaan.

Mitä tutkimuksen aineistoon tulee, jokaisen uutisartikkelin julkaisukanaavaan on pyritty olemaan yhteydessä sähköpostitse. Sähköpostissa haluttiin tiedustella, onko kyseisen artikkelin käyttö tieteelliseen tarkoitukseen sallittua. Sähköpostilla luvat saatiin MTV:ltä. Ylen tekijänoikeudet toteavat että: ”Ylen verkkosivuilla ja Yle Areenassa oleviin sisältöihin kohdistuva tiedonlouhinta on sallittua tekijänoikeuslain 13b.2 §:n mukaiseen tieteelliseen tarkoitukseen”.

Tutkimusorganisaatiot ja kulttuuriperintölaitokset, joilla on laillinen pääsy teokseen, saavat valmistaa siitä kappaleita tieteellisessä tutkimuksessa tapahtuvaa tekstin- ja tiedonlouhinta varten ja säilyttää niitä tieteellistä tutkimusta varten, mukaan lukien tutkimustulosten todentamiseen myöhemmin edellyttäen, että teoksen kappaleet ovat vain siihen oikeutettujen saatavilla (Tekijänoikeuslaki 2:13b.2 §).

Tutkimuksessa käytetyt artikkelit eivät olleet maksumuurin takana ja ovat kaikille luettavissa, joten voidaan katsoa, että niihin on kaikilla laillinen pääsy. Lisäksi Tekijänoikeuslaki (2005, 2:11 §) mainitaan, jos teos saatetaan yleisön

saataviin, tulee viitata asianmukaisesti tekijän nimeen ja viitata siihen siinä laajuudessa ja sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Tässä tutkimuksessa tähän on pyritty kertomalla perusteellisesti, kuka artikkelit on kirjoittanut ja missä ne on julkaistu. Tämän lisäksi ne on merkitty lähdeluetteloon, josta lukijalla on suora pääsy aineistoon, jota on käytetty.

Mitä tutkittavien suojaan tulee, tässä tutkimuksessa se liittyi voimakkaasti uutiskanavien toimintaan ja käytäntöihin. Osassa artikkeleista haastateltavat olivat anonyymejä jo valmiiksi ja osassa haastateltavien nimet oli julkaistu. Koska ei voitu lähteä tavoittelemaan artikkeleissa haastateltavia, luotettiin siihen, että uutisten julkaisukanavat ovat huolehtineet nimien ja kuvien julkaisun luvista, joita ohjaa myös erilaiset Suomen lait. Esimerkiksi Ylen sivuilla Toimintaperiaatteissa nostetaan esille kuinka Ylellä työskentelevät yleläiset, freelancerit ja Ylen kumppanit ovat sitoutuneet noudattamaan Ylen eettisiä periaatteita. Tässä tutkimuksessa kuitenkin ei nähty tarpeellisenä tuoda esille tekstissä haastateltavien nimiä, paikkakuntia tai muita henkilötietoja, joten niitä ei mainittu tutkimuksen yhteydessä. Tuomi ja Sarajärvi (2009) mainitsevat, että kaikkien osallistujien on jätävä nimettömiksi elleivät he ole antaneet lupaa identiteettiensä paljastamiseksi ja vaikka lupa olisi, ei nimien mainitsemista suositella. Vaikka lukija löytää artikkelit ja niihin haastateltavien nimet lähdemateriaalien perusteella, jää identiteettien selvittäminen lukijan mielenkiinnon varaan ja koska kyseessä on julkaistu ja kaikille luettavissa oleva aineisto ei tätä voida estää. On kuitenkin oletettava, että artikkeleissa nimensä julkaisemiseen luvan antaneet ovat tehneet sen omasta tahdostaan ja tietoisina siitä, että nimet tulevat esille artikkelissa.

Aiheena lasten kohdistama väkivalta saattaa herättää monenlaisia tunteita ja koskettaa syvästi monia eri osapuolia, kuten väkivaltaisten lasten vanhempia, työntekijöitä sekä niitä, jotka tiedostavat lapsuudessaan olleensa väkivaltaisia muita ihmisiä kohtaan. Siksi on tärkeää painottaa, että tässä tutkimuksessa ei ole tarkoituksena leimata ketään tai aiheuttaa negatiivisia tuntemuksia ketään osapuolta kohtaan, vaan keskittyä siihen millaista kuvaa media luo varhaiskasvatuksen työntekijöiden tilanteesta ja löytää sitä kuvaavia vastauksia tutkimuskysymyksiin.

5 TULOKSET

5.1 Objektiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden tekijät ja luokat

5.1.1 Objektiivinen turvallisuus

Seuraavaksi esitellään objektiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden luokat, jotka muodostuivat analyysin toisessa vaiheessa löydetyistä tekijöistä. Lopuksi esitellään kuvio, jossa molemmat turvallisuuden muodot esitellään tekijöineen ja luokkineen.

Ensimmäisenä esitellään objektiivisen turvallisuuden tekijät: tieto, lapsen kehitys, suunnittelu, apukeinot, yhteiskunta, alanvaihto ja vanhempien kasvat. Nämä jaettiin vielä luokkiin, jotka olivat: työntekijän koulutus, päiväkotiyksikkö ja yhteiskunta. Seuraavaksi käydään läpi mitkä tekijät muodostivat minkäkin luokan.

Työntekijän koulutus sisälsi toisessa vaiheessa analyysiä löydetyistä tekijöistä: tiedon ja lapsen kehityksen. Tiedon tekijät tarkoittivat tekijöitä, joihin työntekijän koulutuksella ja sen puuttumisella on vaikutusta. Tieto sisälsi halun oppia uutta. Sen lisäksi tieto sisälsi työntekijän tietoisuuden lisääntymisen ja erilaisien toimintatapojen oppimisen. Myös uudet tavat kouluttaa työntekijöitä ja tunteiden hallinta sisällytettiin tähän. Lapsen kehitys sisälsi lapsen kehitykseen liittyviä biologisia tekijöitä, kuten alkukantaisen reaktion ja aivojen kehityksen. Tähän lukeutui myös lapsen temperamentti ja ilmaisukeinot, joita lapsella on tai ei ole itsensä ilmaisemiseen.

Päiväkoti sisälsi tekijät apukeinot ja suunnittelu. Suunnittelu tarkoitettiin monialaista yhteistyötä, ratkaisujen keksimistä ongelmiin ja poissaoloihin varautumista. Suunnittelun kannalta tärkeää oli myös työnantajan reagointi ja

ryhmäkoot sekä väkivallan kasaantuminen samaan päiväkotiin. Myös tuen saanti ryhmään oli suunnitteluun sisällytetty tekijä. Apukeinoihin lukeutui työntekijöiden ilmoitusvelvollisuutta ongelmista auttavat lomakkeet.

Yhteiskuntaan luokiteltiin: vanhempien kasvatus, alanvaihto ja yhteiskunta. Yhteiskunnallisia tekijöitä olivat toisessa vaiheessa analyysia tekijät, jotka osoittautuivat yhteiskunnan aiheuttamiksi tai ongelmat, jotka olivat yhteiskunnallisia. Näitä olivat yhteiskunnan suuret odotukset lapsille, päiväkotien muuttunut tilanne esimerkiksi ryhmäkokoihin liittyvissä muutoksissa. Lisäksi digitalisaatio, lisääntynyt väkivalta sekä väkivallan ja yliseksuaalisuuden kulttuuri yhteiskunnassa lukeutuivat yhteiskunnallisiin tekijöihin. Säästöt, selkeä lainsäädäntö tukeen ja työntekijöiden palkka nousivat esille. Alanvaihdolla tarkoitettiin työntekijöiden lähtemistä alalta esimerkiksi huonojen työolojen takia. Vanhempien kasvatuksella tarkoitettiin työntekijöiden huolta siitä, onko vanhemmilla kykyä olla vanhempia, asettaa rajoja ja kasvattaa lapsia. Myös avun hakeminen omille lapsille, median käyttö ja positiivinen palaute nähtiin tärkeänä osana vanhempien kasvatusta aineiston perusteella.

5.1.2 Subjektiiivinen turvallisuus

Subjektiiivisen turvallisuuden tekijöitä olivat tekijät, jotka koskivat työntekijöiden kokemuksia. Näitä löydettiin yhteensä kahdeksan: vaikeneminen, selviytyminen, huolestuneisuus, vähättely, suojautuminen, epävarmuus, väsymys ja tuki. Nämä teemoiteltiin objektiivisen turvallisuuden tapaan vielä uusiin luokkiin, jotka olivat: huoli, uupumus ja epäluottamus.

Huoleen kuului työntekijöiden huolestuneisuus ja suojautuminen. Huolestuneisuus nähtiin huolena lapsista, jotka jäävät huomiotta ja huolena muista työntekijöistä. Lisäksi huoleen liitettiin lapsen käytökseen kohdistuva pelko. Suojautumisessa työntekijä pyrki itse suojelemaan omaa terveyttään. Tähän kuului määräaikaiset työsuhteet ja alalta lähteminen. Esimerkiksi palautumiseen liittyen omista harrastuksista luopuminen oman jaksamisen lisäämiseksi töissä, lukeutui suojautumiseen. Myös työntekijän oma ennakointi tilanteisiin työpaikalla

nähtiin suojautumisena. Väsymys oli työssä koettua väsymystä ja uupumusta. Näitä olivat työntekijän epävarmuus siitä jaksako työtä eläkeikään asti, riittämättömyyden tunne, jatkuvat puheenaiheet uupumuksesta muiden työntekijöiden kanssa ja kokemus, että vapaa-ajalla palautuminen on haastavaa.

Uupumukseen kuului selviytyminen ja väsymys. Selviytyminen oli kokemus siitä, että arki on selviytymistä työpäivästä niillä resursseilla mitä on. Selviytyminen nähtiin myös rajoitteena suunnitelmalliselle varhaiskasvatukselle. Väsymys oli työssä koettua väsymystä ja uupumusta. Näitä olivat työntekijän epävarmuus siitä jaksako työtä eläkeikään asti, riittämättömyyden tunne, jatkuvat puheenaiheet uupumuksesta muiden työntekijöiden kanssa ja kokemus, että vapaa-ajalla palautuminen on haastavaa.

Epäluottamus sisälsi tekijät epävarmuus, tuki, vaikeneminen ja vähättely. Epävarmuus kuvasi työntekijöiden kokemaa epävarmuutta työpaikalla. Tähän lukeutui työntekijöiden epäsäännölliset määrät ryhmissä, työnantajan hyväksyntä jatkuvalle työntekijävajeelle ja epävarmuus poikkeustilanteissa. Lisäksi tähän katsottiin kuuluvan työntekijöiden kokemat tunteet kuten hämmennys aiheutuneista fyysisistä vammoista, kyseenalaiset inklusion hyödyt ja työhön liittyvät ristiriitaiset tuntemukset. Ristiriitaisilla tuntemuksilla tarkoitettiin sitä, kun työstä koettiin pidettävän, mutta se sisältää myös negatiivisia puolia.

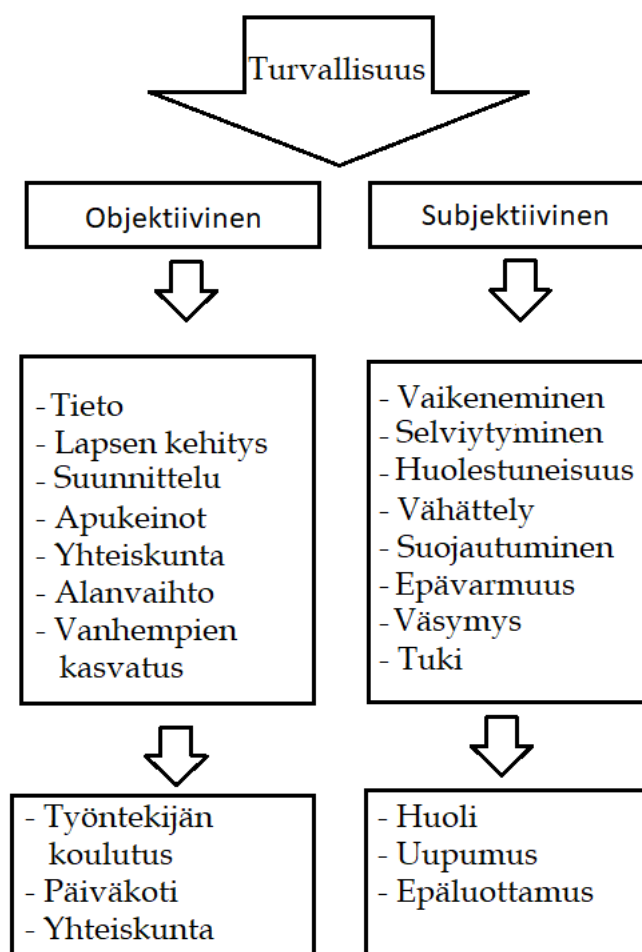
Tuella tarkoitettiin kokemuksia saadusta tuesta. Tähän lukeutui toiveet työnantajien tuen lisääntymisestä ja kokemukset siitä, ettei tukea ole tarpeeksi työntekijöille johdon toimesta. Myös työntekijöiden kokemuksen vähättely johdon toimesta ja syyllistäminen osaamattomuudesta nähtiin tuen puutteena. Tukeen liittyen huomioitiin myös kokemukset siitä, että vastuuta siirrettiin päiväkodista kouluille, kun lapset menevät kouluun.

Vaikeneminen oli kokemuksia vaientamisesta ja omasta vaikenemisesta. Vaientamiseen liittyi kielto puhua vanhempien kanssa päiväkodissa tapahtuvasta väkivallasta ja uhka työstä erottamisesta, jos nostaa ongelmia esiin. Vaikeamiseen viittasi työntekijän oma valinta olla vaivaamatta esihenkilöä, joka on uupunut tai olla puhumatta ongelmista, koska se saattaisi vaikuttaa omaan asemaan työpaikalla. Viimeisenä vähättely, jolla tarkoitettiin kokemusta siitä, että

lasten väkivaltaa ei pidetä vakavana ja ongelmia ei oteta todesta eikä niihin puututa ajoissa. Myös kokemus siitä, ettei kukaan kuuntele eikä ketään kiinnosta nähtiin tutkimuksessa vähättelynä. Työntekijöiden ajattelutapa siitä, että työssä täytyy vain sietää, oli osa vähättelyä, koska se nähtiin omien kokemusten vähättelynä.

Kuvio 1.

Objektiivisen ja subjektiivisen turvallisuuden tekijät ja luokat.

5.2 Sanallinen ja fyysinen väkivalta

Artikkeleista kolmessa nostettiin esille työntekijöiden kokema väkivalta. Fyysisen väkivallan muotoja oli kokonaisuudessaan yksitoista ja sanallisen väkivallan

muotoja kaksi, eli yhteensä eri väkivallan muotoja artikkeleista löydettiin kolmeitoista. Sanallisen väkivallan muotoja olivat uhkailu, ja haukkuminen. Uhkailu oli esimerkiksi tappamisella uhkailua, tämä mainittiin Ali - Hokan (2020) artikkelissa työntekijän haastattelussa: "Ääritapauksessa 4-vuotias on huutanut ruokapöydässä: Mä haluaisin ostaa sellaisen puukon, millä mä saisin teidät kaikki hakattua kuoliaaksi. Teistä jäis vaan verisiä klimppejä". Haukkuminen nousi esille samassa artikkelissa haastateltavan sanoessa: "Pienistä suutahduksista lapset lyö, potkii ja haukkuu. Vaikeita, moniongelmaisia lapsia on yhä enemmän".

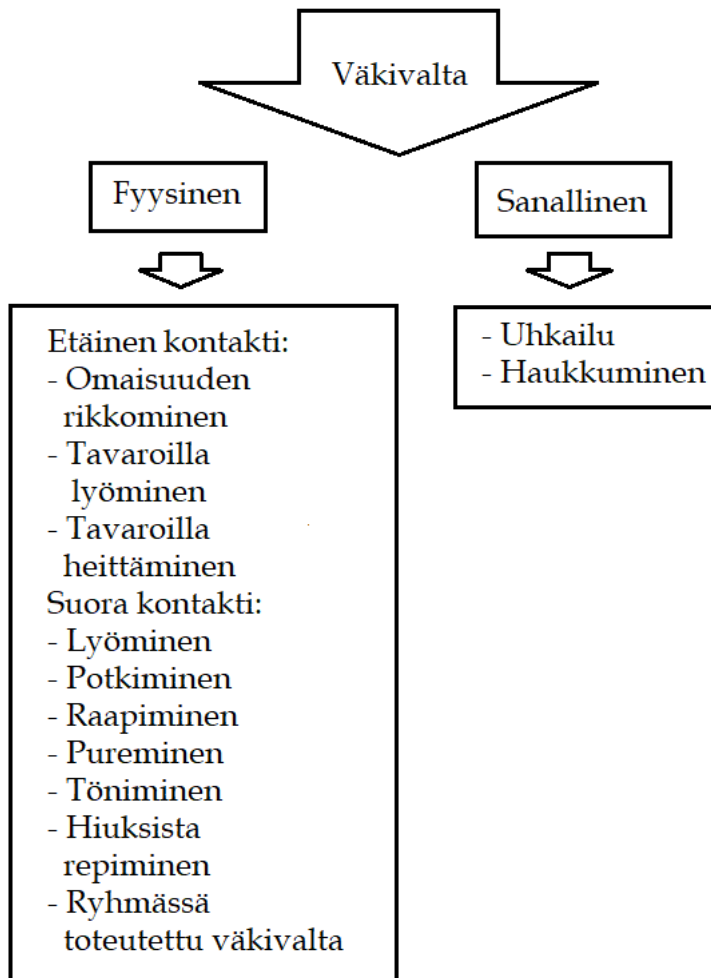
Fyysisen väkivallan muotoja olivat lyöminen, potkiminen, raapiminen, pureminen, töniminen, omaisuuden rikkominen, hiuksista repiminen, tavaroilla lyöminen ja heittelemine, päälle hyppiminen, repiminen ja ryhmässä toteutettu väkivalta. Näistä viimeinen haluttiin nimetä omaksi tekijäksi, koska siinä osallisena oli yhteisesti useampi lapsi. Tällainen tilanne nostettiin esille Romon (2021) artikkelissa, kun toimittaja kertoo haastateltavan kokemuksesta: "Erään kerran hän jäi yksin kolmen eskari-ikäisen kanssa, jotka ottivat hänestä kiinni ja alkoivat hakkaamaan".

Muut fyysisen väkivallan muodoista nousivat esiin selvästi, kun työntekijät luettelivat kokemaansa väkivaltaa tai niitä havainnollistettiin heidän lähettämillään viesteillä virallisille tahoille. Esimerkiksi Romon (2021) haastattelussa haastateltavan lähettämiä sähköpostiviestejä työsuojeluvaltuutetulle, työsuojeluviranomaiselle ja kaupungin edustajille esiteltiin ja niissä haastateltava toi esille: "Puremista, potkimista, raapimista, tönimistä, silmälasien rikkomista, hiuksista repimistä, tavaroilla lyömistä/heittelyä... kuinka kauan pitää yrittää jaksaa".

Fyysisen väkivallan muodot jaettiin vielä omiin luokkiinsa, joita olivat etäisen väkivalta ja suora kontakti. Etäisellä väkivallalla tarkoitettiin väkivaltaa, jossa lapsi käytti jotain apuvälinettä satuttaakseen työntekijää tai rikkoi tavaroita. Suoralla kontaktilla taas tarkoitettiin väkivaltaa, jossa lapsi koski työntekijää itse. Etäisen väkivallan muotoja olivat: omaisuuden rikkominen ja tavaroilla lyöminen tai heittäminen. Suora kontakti oli: lyömistä, potkimista, raapimista, puremista, tönimistä, hiuksista repimistä ja ryhmässä toteutettua väkivaltaa.

Kuvio 2.

Fyysinen ja sanallinen väkivalta.

6 POHDINTA

Tutkimuksessa haluttiin vastata tutkimuskysymyksiin: 1. Miten objektiivinen ja subjektiivinen turvallisuus näkyvät uutisartikkeleiden perusteella? 2. Millaista sanallista ja fyysistä väkivaltaa työntekijä kohtaa työssään uutisartikkeleiden perusteella? Analyysin tulokset osoittivat, että objektiivisen turvallisuuden tekijöitä olivat tieto, lapsen kehitys, suunnittelu, apukeinot, yhteiskunta, alanvaihto ja vanhempien kasvatus. Nämä jaettiin vielä kolmeen eri luokkaan, jotka olivat: työntekijän koulutus, päiväkotiyhteiskunta ja yhteiskunta. Subjektiivisen turvallisuuden muotoja olivat vaikeneminen, selviytyminen, huolestuneisuus, vähättely, suojaus, epävarmuus, väsymys ja tuki. Näistä syntyi kolme luokkaa: huoli, uupumus ja epäluottamus.

Fyysisen ja sanallisen väkivallan ilmenemistä tutkittaessa analyysin mukaan uutisartikkeleissa mainittua fyysistä väkivaltaa oli lyöminen, potkiminen, raapiminen, pureminen, töniminen, omaisuuden rikkominen, hiuksista repiminen, tavaroilla lyöminen ja heitteleminen, päälle hyppiminen, repiminen ja ryhmässä toteutettu väkivalta. Sanallisen väkivallan muotoja olivat uhkailu ja haukkuminen. Fyysisen väkivallan muodot jaettiin vielä kahteen eri luokkaan, jotka olivat etäinen kontakti ja suorakontakti. Etäiseen kontaktiin kuuluivat: omaisuuden rikkominen, tavaroilla lyöminen ja tavaroilla heittäminen. Suoraan kontaktiin katsottiin kuuluvan lyöminen, potkiminen, raapiminen, pureminen, töniminen, hiuksista repiminen, päälle hyppiminen, repiminen ja ryhmässä toteutettu väkivalta.

Objektiivinen ja subjektiivinen turvallisuuden erottelu toisistaan oli haastavaa, sillä ihminen voi kokea olonsa turvalliseksi, vaikka ympäristö ei olisi sitä tai turvattomaksi, vaikka ympäristö olisi turvallinen. Mustosen (2011) havainto siitä, että subjektiivinen turvallisuus on yksilöllinen kokemus ja objektiivinen turvallisuus on riippumaton yksilöllisestä kokemuksesta, antaa jokaiselle ihmiselle mahdollisuuden määrittää oman turvallisuuden kokemuksensa objektiivisesta turvallisuudesta riippumatta.

Objektiivinen turvallisuus nähtiin tässä tutkimuksessa asiaksi, joka ei liity työntekijän kokemukseen vaan ympäristön tekijöihin ja säännöksiin, jotka on luotu turvallisen ympäristön takaamiseksi. Subjektiiivinen turvallisuus nähtiin taas työntekijöiden kokemuksina siitä miltä juuri heistä päiväkotien tilanne ja tilanteet tuntuvat. Ne perustuivat työntekijöiden ja ammattilaisten kokemuksiin ja tunteuksiin työhyvinvoinnista sekä turvallisuudesta. Rauhala ym. (2024) toivat esille, että ajattelu ja tieto turvallisuuden kokemuksesta ei ole sama asia kuin kokemus siitä. Tässä tutkimuksessa voidaan ajatella, että objektiivinen turvallisuus on jaettua tietoa ja toimia, joiden tulisi tuoda turvallisuutta ja hyvinvointia työntekijöille, mutta ne keinot eivät välttämättä välity työntekijälle kokemuksen tasolla. Esimerkiksi laissa määrätty ilmoitusvelvollisuus (objektiivinen) ongelmista ja vaaratilanteista antaa työntekijälle tiedon siitä, että ongelmista tulisi raportoida eteenpäin, mutta kokemus siitä, ettei asioita oteta vakavasti (subjektiivinen), vaikuttaa lopulta siihen kokeeko työntekijä hyvinvointia ja turvallisuutta työpaikallaan.

Työntekijöiden turvallisuutta ja hyvinvointia perusteltiin alussa Työturvallisuuskeskuksen (2019) mukaan, jonka mukaan turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi sekä kehittämiseksi tärkeää on työnantajan ja työntekijöiden välinen yhteistyö, työntekijöiden ammattitaidon arvostus, työntekijöiden aktiivinen osallistuminen ja työnantajan antama ajantasainen tieto työntekijöille. Näihin liittyviä uutisartikkeleista löydettyjä turvallisuustekijöitä olivat: suunnittelu, vaikeneminen, vähättely, epävarmuus ja tuki. Suunnitteluun liittyi monialainen yhteistyö ja ratkaisujen keksiminen tilanteisiin. Tämä kuvaa työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistyötä sekä työntekijöiden aktiivisuutta ratkaisujen keksimiseen. Vaikeneminen turvallisuuden näkökulmasta vaikutti yhteistyöhön, työntekijöiden aktiiviseen osallistumiseen ja ajantasaiseen tietoon. Vähättely vaikutti työntekijöiden ammattitaidon arvostukseen ja epävarmuus taas työnantajan antamaan ajantasaiseen tietoon. Ajantasaisella tiedolla arjessa voitaisiin tarjota esimerkiksi työntekijöiden lukumääriä ryhmissä ja epävarmuutta poikkeustilanteissa. Tämän perusteella työntekijöiden turvallisuuden ja

hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja kehittämiseen vaikuttaa objektiivisen turvallisuuden luokista päiväkotia ja subjektiivisen turvallisuuden luokista epäluottamus.

Lindström (2002) jakoi työhyvinvoinnin ongelmia korjaavaan ja tulevaisuuden haasteisiin vastaavaan toimintaan. Ongelmia korjaavaa toimintaa oli apukeinot, johon kuului esimerkiksi lomakkeiden avulla ilmoittaminen väkivallasta. Tulevaisuuden haasteisiin vastaavaa toimintaa oli tieto. Tiedolla tarkoitettiin opiskelijan tai työntekijän tietoisuuden lisäämistä erilaisista keinoista, kuinka toimia lasten kanssa. Lisäksi tietoon sisältyi myös ihmisten halu oppia uusia tapoja toimia. Tulevaisuuden haasteisiin vastaavaan toimintaan voitaisiin myös ajatella kuuluvan lapsen kehitys, joka on merkittävä osa varhaiskasvatuksen työntekijöiden tietämystä. Molemmat ongelmia korjaava ja tulevaisuuden haasteisiin vastaava toiminta olisi tämän perusteella objektiivisen turvallisuuden luokkiin, päiväkotia ja työntekijän koulutus kuuluvaa turvallisuutta.

Shaw ym. (2000, s. 9-15) nostivat esille neljä tekijää ja niitä tukevia tutkimuksia, jotka saattavat vaikuttaa lapsen aggressioon. Näitä olivat lapsen temperamentti, vanhempien ominaisuudet, tuki ja perheen vastoinkäymiset. Näitä voidaan katsoa turvallisuuden kannalta tärkeiksi tekijöiksi, koska kuten tutkimuksessa huomattiin lapsen aggressiot aiheuttavat päiväkodissa vaaratilanteita ja niihin johtavat taustatekijät tulee ottaa huomioon kuten Peitso ja Närhi (2011) tuovat esille. Näihin liittyviä turvallisuustekijöitä olivat lapsen kehitys ja vanhempien kasvatusta. Subjektiivisesta turvallisuudesta tähän nähtiin vaikuttavan myös vaikeneminen, koska siihen liittyi vanhempien kanssa päiväkodissa tapahtuvasta väkivallasta puhumattomuus, jolloin vanhemmille ei anneta mahdollisuutta tukea omaa lastaan. Lapsen aggressioon vaikuttavia turvallisuus luokkia olisivat tämän perusteella työntekijän koulutus, yhteiskunta ja epäluottamus.

Temperamentin vaikutus lapsen aggressioon lisää sen merkitystä, mikä rooli päiväkodilla on lapsen arjessa. Sulkasen ym. (2022) mukaan kasvatusympäristö voi muokata lapsen temperamenttia, jos se pystyy kohtaamaan lapsen tarpeet ja käytöksen oikealla tavalla. Tähän voitiin nähdä vaikuttavan selviytyminen, huolestuneisuus, suojaautuminen ja väsymys. Näiden lisäksi koulutus,

lapsen kehitys, päiväkotiyksikkö ja yhteiskunnalliset tekijät. Selviäminen rajoitti varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arjessa kiireen takia, kun taas huolestuneisuus nosti esiin pelon liittyen lapsen käytökseen. Suojautumisella nähtiin olevan positiivista vaikutusta siihen, että työntekijä pyrkii omalla toiminnallaan ennakoimaan tilanteita. Siihen kuulu kuitenkin myös määräaikaiset työsuhteet, mikä ei luo lapselle eikä työpaikalle pysyvyyttä. Pysyvyys vaikutti myös työntekijöiden epävarmuuteen, koska siihen liittyi epävarmuus henkilöstön määrästä työpäivien aikana. Huolestuttavaa on se, että tähän vaikuttaa niin moni turvallisuusluokka, joita olivat uupumus, huoli, työntekijän koulutus, päiväkoti ja yhteiskunta. Epäluottamus oli ainoa turvallisuudenluokka, jonka ei suoraan katsottu vaikuttavan lapsen kohtaamiseen, koska siinä oli enemmän kyse työntekijöiden ja työnantajien välisistä suhteista.

Fyysistä ja sanallista väkivaltaa analysoidessa huomattiin, että fyysisen väkivallan muodot olivat paljon moninaisemmat kuin sanallisen väkivallan muodot. Tähän voi vaikuttaa lapsen aggressiivisuuden ilmaisun kehitys, jossa lapsi oppii ilmaisemaan itseään paljain aikaisemmin fyysisesti kuin sanallisesti motoristen taitojen karttuessa. Tätä tukee Keltikangas-Järvisen (2011) ja Szegalin (1985) havainnot siitä, että yhden vuoden jälkeen lapsen aggressiivisuus kasvaa ja on huipussaan 2-3 vuoden iässä. Kolmevuotias lapsi kykenee jo paremmin ilmaisemaan itseään sanallisesti, kuin sitä nuorempi. Lisäksi fyysisen väkivallan muotoihin saattaa vaikuttaa haastateltavien kyseiset työolosuhteet. He saattavat työskennellä pienempien lasten kanssa kuin esimerkiksi eskari-ikäiset, joiden sanallinen ilmaisu on vahvempaa ja parempaa kuin pienemmillä lapsilla. Uutisissa haastateltavien puheesta ilmeni kuitenkin myös se, että esikoulu ikäiset lapset ovat käyttäneet väkivaltaa työntekijöitä kohtaan.

Aikaisemmin tuli ilmi, että lapsen kasvatukseen kuuluu olennaisena osana sosiaalisten taitojen harjoittelu. Keltikangas - Järvisen (2010) mainitsi, että lapselle tehokkain tapa saavuttaa haluamansa on aggressio eikä sosiaalisesti rakentavat tavat, sillä ne ovat hitaampia keinoja saavuttaa oma tavoite. Tämä saattaa olla osana kehityksellisiä syitä, miksi lapsi käyttäytyy aggressiivisesti työntekijöitä kohtaan. Se miksi kohteena on työntekijät liittyy heidän velvollisuuteensa

toimia kasvattajina ja olla mukana tilanteissa, joissa lapsen kanssa harjoitellaan sosiaalisesti rakentavia taitoja ja sitä mitä saa ja mitä ei saa tehdä.

Rolin (2002) mukaan tieteellisessä tutkimuksessa tavoitellaan informatiivisia ja merkittävänä pidettäviä totuuksia. Tässä tutkimuksessa haluttiin saada tietoa siitä, kuinka uutisartikkelit vastaavat tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen tulokset perustuvat vain niihin artikkeleihin, joita tässä tutkimuksessa käsiteltiin, joten tutkimuksen yleistettävyyttä ei ole mahdollista näiden artikkeleiden ulkopuolella. Kuitenkin tässä tutkimuksessa saatiin selville se mitä juuri nämä uutisartikkelit sisältävät. Tulokset olivat merkittäviä sen kannalta mitä informaatiota juuri nämä artikkelit jakavat turvallisuudesta ja työntekijöiden kokemasta väkivallasta. Tieto perustui toimittajien ja toimittajien haastattelemien ammattilaisten tietoon sekä kokemuksiin ja ovat siksi arvokasta informaatiota.

Nieminen ja Pantti (2004) totesivat, että yhteiskunnan näkökulmasta ihanteellisinta on, että media takaa yhtäläisen osallistumismahdollisuuden osallistua julkiseen keskusteluun ja tarjoaa monipuolisen kirjon yksityisten ja sosiaalisten kokemusten kuvailuun. Artikkeleissa oli monipuolisesti haastateltu monia eri ammattilaisia varhaiskasvatusopettajien ja lastenhoitajien lisäksi, jotka toivat näkemyksiään ja tietämystään esille. Näitä olivat esimerkiksi Talentian erityisasiantuntija, lastenpsykiatri, työsuojeluvaltuutettu, erityispedagogiikan yliopistotutkija, JHL:n sopimustoimitsija ja palvelupäällikkö.

Uimonen (2011) painottaa tiedotusvälineiden asemaa vahvana mielikuvan luojana sekä sitä, että tieto kulminoituu ja mielikuvat syntyvät ihmisten ajatuksissa journalististen prosessien tuloksena. Päiväkodissa työskentelevien lastenhoitajien ja varhaiskasvatuksenopettajien haastattelut loivat vahvaa kuvaa siitä millaisia juuri heidän kokemuksensa ovat olleet, kun taas muut asiantuntijat antoivat paljon yleisempää tietoa alalta ja alan työntekijöiden kokemuksista. Analyysin kannalta merkittävässä asemassa olivat juuri työntekijöiden kokemukset, ne antoivat eniten sisältöä tutkimuksen kannalta turvallisuudesta ja koetusta väkivallasta. Tästä voisi päätellä, että yksittäisten ihmisten kokemukset mediassa tuovat enemmän näkyvyyttä sille millaista työntekijöiden turvallisuus on ja

millaista väkivaltaa he kokevat. Jos näin on, työntekijöiden haastattelut toisivat enemmän näkyvyyttä työntekijöiden tilanteesta päiväkodeissa.

Tässä tutkimuksessa saatu tieto on pintaraapaisu siihen mitä varhaiskasvatuksessa koettu turvallisuus sekä väkivalta on. Tarkoituksena oli tutkia aihetta uutisartikkeleiden perusteella ja selvittää millaista kuvaa ne antavat varhaiskasvatuksen tilanteesta. Tätä ajatellen voidaan todeta, että turvallisuuteen liittyviä tekijöitä mainittiin paljon ja turvallisuutta käsiteltiin useassa artikkelissa, kun taas työntekijöiden kokemaa fyysistä ja sanallista väkivaltaa käsiteltiin vain kolmessa artikkelissa. Voidaan pohtia olisiko tarpeellisempaa saada esille enemmän yksittäisten ihmisten tarinoita valtamediaan, jotka antaisivat konkreettista kuvaa siitä millaista arki saattaa päiväkodissa olla, jos turvallisuus päiväkodissa ei vastaa vaatimuksia tai vaatimukset eivät ole riittäviä. Tätä asiaa on kyllä tutkittu, mutta se ei saa välttämättä tarpeeksi huomiota yhteiskunnallisella tasolla. Aiheen pieniluontoisen esilletuomisen takana voi olla esimerkiksi työntekijöiden vaikeneminen tai jokin muu heidän subjektiiviseen turvallisuuteensa liittyvä tekijä. Jatkotutkimuksien kannalta olisi mielenkiintoista selvittää vaikenevatko työntekijät vai vaiennetaanko heitä joltain taholta, mikä vaikuttaa asian esilletuomiseen yhteiskunnassa.

LÄHTEET

- Ahonen, L. (2015). *Varhaiskasvattajan toiminta päiväkodin haastavissa kasvatustilanteissa. Akateeminen väitöskirja* (Acta Universitatis Tamperensis, 2115) [väitöskirja, Tampereen yliopisto]. Tampere University Press.
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98158/978-951-44-9971-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y.%20>.
- Ali-Hokka, A. (22.1.2020). *Puremista, potkimista, lyömistä – lasten käyttämä väkivalta ja kielenkäyttö on muuttunut yhä rajummaksi päiväkodeissa*. Yle uutiset | yle.fi. <https://yle.fi/a/3-11170619>
- Alasuutari, P. (2012). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Vastapaino.
- Alatartseva, E. & Barysheva, G. (2015). Well-being: Subjective and Objective Aspects. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 166, 36–42.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.12.479>
- Anderson, C. A. & Bushman, B. J. (2002). Human Aggression. *Annual Review of Psychology* 53(1), 27 – 51.
<https://doi.org/10.1146/annurev.psych.53.100901.135231>
- Card, N. A., Stucky, B. D., Sawalani, G. M., & Little, T. D. (2008). Direct and Indirect Aggression During Childhood and Adolescence: A Meta-Analytic Review of Gender Differences, Intercorrelations and Relations to Maladjustment. *Child Development*, 79(5), 1185 – 1229.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2008.01184.x>
- Dodge, K. A., & Coie, J. D. (1987). Social-information-processing factors in reactive and proactive aggression in children's peer groups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53(6), 1146–1158.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.53.6.1146>
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino.
<https://www.ellibslibrary.com/book/9789517685047>
- Golnick, T. & Ilves, V. (2021). Opetusalan työbarometri 2021. OAJ.
https://www.oaj.fi/contentassets/14b569b3740b404f99026bc901ec75c7/oaj_opetusalan_tyoolobarometri_2021.pdf

- Haaparanta, L. & Niiniluoto, I. (2016). *Johdatus tieteelliseen ajatteluun*. Gaudeamus Oy.
- Hammersley, M. (2012). *What is qualitative research?*. Bloomsbury Publishing Plc.
- Hiltunen, T. (4.4.2022). *Turun AMK kehitti hoitajille työkaluja aggressiivisten lasten kohtaamiseen – tilanteita opiskellaan virtuaalisesti*. Yle uutiset | yle.fi.
<https://yle.fi/a/3-12389153>
- Jansson-Verkasalo, E. & Guttorm, T. (2010). Varhainen kielenkehitys ja sen ennusmerkit. P. Korpilahti, O. Aaltonen & M. Laine. (toim). *Kieli ja aivot* (s. 182-188). Art-Print Oy.
- Julkisensanan neuvosto. (julkaisuaika tuntematon). *Yksityiselämä 1980*. Haettu 20.3.2024 osoitteesta <https://jsn.fi/lausuma/yksityiselama-1980/>
- Kainuulainen, S. (2000). Sosiaalinen turvallisuus ja yhteiskunnan rakenne. Teoksessa P. Niemelä & A. R. Lahikainen. *Inhimillinen turvallisuus* (s. 287-304). Vastapaino.
- Keltikangas – Järvinen. L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. WSOY.
- Kenneth, A., Dodge, J-D-C. & Donald, L. (2006). Aggression and Antisocial Behavior in Youth. Teoksessa N. Eisenberg, W. Damon & R. M. Lerner- (toim.), *Handbook of Child Psychology Volume Three: Social, Emotional, and Personality Development* (719 -788). John Wiley & Sons, Inc.
- Kohonen, I., Kuula – Lummi, A. & Spoof, S.-K. (toim). (2019) *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi*. Tutkimuseettisen neuvottelukunta.
- Korpela, S. (27.01.2015). *Lapset potkivat, purevat ja lyövät - myös päiväkodin hoitajiaan*. MTV uutiset | mtvuutiset.fi
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/lapset-potkivat-purevat-ja-lyovat-myos-hoitajiaan/4731772#gs.68w65c>
- Lagerspetz, K. M. J., Björkvist, K., & Peltonen, T. (1988). Is indirect aggression typical of females? gender differences in aggressiveness in 11 – to 12 – year – old children. *Aggressive Behavior*, 14(6), 403-414.
[http://dx.doi.org/10.1002/1098-2337\(1988\)14:6%3C403::AID-AB2480140602%3E3.0.CO;2-D](http://dx.doi.org/10.1002/1098-2337(1988)14:6%3C403::AID-AB2480140602%3E3.0.CO;2-D)

- Lincoln, T. (2021). *Qualitative Research*. Atla Open Press.
<http://doi.org/10.31046/atlaopenpress.24>
- Lindström, K. (2002). Työyhteisön kehittämisen haasteet. K. Lindström & A. Leppänen (toim.), *Työyhteisön terveys ja hyvinvointi* (s. 14 – 23). Vammalan Kirjapaino Oy.
- Lewis, D., & Granic I. (2010). Phases of Social-Emotional Development from Birth to School Age. Teoksessa Ferrari, M., & Vuletic L. *Developmental Relations among Mind, Brain and Education 2010*. (179-212). Springer.
file:///C:/Users/rebek/Downloads/Phases_of_Social-Emotional_Development_from_Birth_.pdf
- Lundán, A. (2009). *Kutsu dialogisuuteen : diskurssianalyttinen tapaustutkimus kasvattajan ja lapsen haasteellisesta vuorovaikutuksesta päiväkodissa*. (Acta Universitates Tampereensis 1463). [väitöskirja, Tampereen yliopisto]. JULTIKA Tampereen yliopistopaino Oy.
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66553/978-951-44-7874-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Lyytinen, P & Lyytinen, H. (2002). Tiedollinen kehitys lapsuudessa. Teoksessa J. Sinkkonen (toim.), *Pesästä lentoon – Kirja lapsen kehityksestä kasvattajille* (s. 87-120). Dark Oy 2003.
- Mielenterveystalo.fi. 2023. - , 12.11.2023.
<https://www.mielenterveystalo.fi/fi/aggressio-vakivalta/lapsen-vakivaltainen-kaytos>
- Miller, J. D. & Lynam, D. R. (2006). Reactive and Proactive aggression and differences. *Personality and Individual Differences*, 41(8), 1469 – 1480.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.06.004>
- MTV Oy. (julkaisuaika tuntematon). *MTV:n Historia*. Haettu 14.12.2023
<https://www.mtvyritys.fi/mtv/historia>.
- MTV. (13.01.2020). *Päiväkotien ongelmista tulee yhä kanteluita – henkilöstön kelpoisuus herättää huolta*. MTV uutiset | mtvuutiset.fi.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/paivakotien-ongelmista-tulee-yha-kanteluita-henkiloston-kelpoisuus-herattaa-huolta/7688308#gs.68ulnr>

- Mustonen, A. (2010). Turvallisuustoiminnasta. *Tiede ja ase*, 68.
 file:///C:/Users/rebek/Downloads/4129-Artikkelin%20teksti-10015-1-10-20110516%20(3).pdf
- Männikkö, M. (14.2.2019). *Vaaratilanteet ovat arkipäivää päiväkodeissa – varhaiskasvatukseen vaaditaan nykyistä enemmän henkilöstöä: "Kolme viidestä kokee työuupumusta"*. MTV uutiset | mtvuutiset.fi.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/vaaratilanteet-ovat-arkipaivapaivakodeissa-varhaiskasvatukseen-vaaditaan-nykyista-enemman-henkilostoa-kolme-viidesta-kokee-tyouupumusta/7283072#gs.68ty45>
- Nieminen, H. & Pantti, M. (2004). *Media markkinoilla : johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. Pallas – sarja. Loki – Kirjat
- Opetushallitus. (2022). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_0.pdf
- Opetushallitus. (Julkaisuaika tuntematon). *Malli turvallisuuskansioista*. Haettu 13.3.2024 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/malliturvallisuuskansioista>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (27.9.2017). Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja lapsen tuen toteuttaminen. Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-505-1>
- Oulasmaa, M. & Riihonen, R. (2013). *Ammattikasvattajan kielletyt tunteet*. Fram Oy.
- Parma, F. (24.1.2020). *Miten lapsen kiukku kesytetään? Lastenpsykiatri muistuttaa, ettei aggressiivinen käytös ole sairaus, vaan oire: "Jäävuoren huippu"*. MTV uutiset | mtvuutiset.fi. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/miten-lapsen-kiukku-kesytetaan-lastenpsykiatri-muistuttaa-ettei-aggressiivinen-kaytos-ole-sairaus-vaan-oire-jaavuoren-huippu/7701076#gs.68u9cv>
- Peitso, S. & Närhi, V. (2011). 9 Päivähoitohenkilökunnan ohjaaminen tukitoimien suunnittelussa Teoksessa T. Aro & M – L. Laakso (toim.), *Taaperosta taitavaksi toimiaksi Itsesäätelytaitojen kehitys ja tukeminen*. Niilo Mäki Instituutti.

- Perheenaika.fi. Minkä ikäisenä lapsi päiväkotiin?. Saatavilla 7.11.2023.
<https://www.perheenaika.fi/minka-ikaisena-lapsi-paivakotiin/>
- Pietarinen, J. & Launis, V. (2002). Etiikan luonne ja alueet Teoksessa: S. Karjalainen, V. Launis, R. Pelkonen & J. Pietarinen (toim.), Tutkijan eettiset valinnat.
- Poikkeus, A. M. (2011) Itsesäätely sosiaalisten ja taitojen ja suhteiden perustana Teoksessa T. Aro & M - L. Laakso (toim.), *Taaperosta taitavaksi toimiaksi Itsesäätelytaitojen kehitys ja tukeminen*. Niilo Mäki Instituutti.
- Potegal, M., & Davidson, R. J. (2003). Temper Tantrums in Yong Children: 1. Behavioral Composition. *Jounar of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 24(3) 140-147. <https://doi.org/10.1097/00004703-200306000-00002>
- Rauhala, H., Lange, I., Kääriä, K. & Virkkunen I. (2024). *Yhteys : avain johtamiseen*. Alma Talent.
- Reebye, P. (2005). Aggression During Early Years-Infancy and Preschool. *The Canadian child and adolescent psychiatry review* 14(1), 16-20.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2538723/pdf/0140016.pdf>
- Rinne, N. (2021). *Rohkea organisaatio : turvallinen työyhteisö menestyy*. Alma Talent Oy. Helsinki.
- Romo, T. (12.9.2021). *Hoitolapsen purema vei Päiviltä työkyvyn – jatkuvien kipujen kanssa elävä ex-hoitaja kertoo nyt päiväkotiärsen päivittäisestä väkivallasta*. MTV uutiset | [mtvuutiset.fi](https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hoitolapsen-purema-vei-paivilta-tyokyvyn-jatkuvien-kipujen-kanssa-elava-ex-hoitaja-kertoo-nyt-paivakotiarjen-paivittaisesta-vakivallasta/8231566#gs.68ura7). <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hoitolapsen-purema-vei-paivilta-tyokyvyn-jatkuvien-kipujen-kanssa-elava-ex-hoitaja-kertoo-nyt-paivakotiarjen-paivittaisesta-vakivallasta/8231566#gs.68ura7>
- Romo, T. (18.10.2021). *Potkuja mahaan ja väkivallalla uhkailua – viisi työntekijää avautuu päiväkotiärsen vaietuista ongelmista: "Jos tämä ei muutu, joku lapsi vielä kuolee"*. MTV uutiset | [mtvuutiset.fi](https://www.mtvuutiset.fi).
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/potkuja-mahaan-ja-vakivallalla-uhkailua-viisi-tyontekijaa-avautuu-paivakotiarjen-vaietuista-ongelmista-jos-tama-ei-muutu-joku-lapsi-viela-kuolee/8263876#gs.68ux25>

- Russel, A., Mize, J. & Bissaker, K. (2002). Parent–Child Relationships. Teoksessa Peter, K. S. & Craig, H. H. (2002). *Blackwell Handbook of Childhood Social Development*.
<https://www.gacbe.ac.in/images/E%20books/Blackwell%20Handbook%20of%20Childhood%20Social%20Development.pdf#page=222>
- Sananvapauslaki 1.1.2003/460.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030460#L2P4>
- Saldana, J. (2011). *Fundamentals of qualitative research*. Oxford University Press.
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=665394>
- Shahrbanou, T. & Chenoy, A.M. 2007. *Human Security Concepts And Implication*. Routledge. London and New York.
- Shaw, D-S., Gilliom, M. & Giovannelli, J. (2000) *Aggressive Behavior Disorders*. University of Pittsburgh.
https://www.researchgate.net/publication/232501596_Aggressive_behavior_disorders
- STT. (julkaisuaika tuntematon). *Journalistin oikeudellinen vastuu*. Haettu 22.3.2024 osoitteesta <https://stt.fi/tyylikirja/toimittajan-etiikka-ja-juridiikka/journalistin-oikeudellinen-vastuu/>
- Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Kormilainen, M. (2021). ”Ihan pieniltä tullut tappouhkauksia”: Osa varhaiskasvattajista kohtaa puremista ja lyömistä pikkulapsilta päivittäin. mtv uutiset.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ihan-pienilta-tullut-tappouhkauksiakin-osa-varhaiskasvattajista-kohtaa-puremista-ja-lyomista-paivittain/8234656#gs.65gl8h>
- Sulkanen, M., Räikkönen, E., Alasuutari M. & Kuukka, A. (2022). Lapsen yksilöllisyys ja hoitoratkaisut. Teoksessa Alasuutari, M., Eerola, P., Karila, K., Lammi – Taskula. J. & Repo, K. *Lastenhoidon ja varhaiskasvatuksen monet polut: lasten, perheiden ja politiikan näkökulmia*. Gaudemus.
- Szegal, B. (1985). Stages in the development of aggressive behavior in early childhood. *Aggressive Behavior*, 11(4), 315-321.

[https://doi.org/10.1002/1098-2337\(1985\)11:4%3C315::AID-AB2480110406%3E3.0.CO;2-U](https://doi.org/10.1002/1098-2337(1985)11:4%3C315::AID-AB2480110406%3E3.0.CO;2-U)

Tarkkonen, J. (2016). *"Näin on tehty ennenkin": tutkimus turvallisuuden ja työhyvinvoinnin kokonaishallintaa estävistä ja vaikeuttavista uskomuksista* (Acta Universitatis Lapponiensis 318) [väitöskirja, Lapin yliopisto]. HansaPrint, Turenki.

https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62334/Tarkkonen_Juhani_ActaE_186_pdfA.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Tekijänoikeuslaki. 3.3.2023/263.

Timothy, D. L. (2021) *Qualitative Research*. Atla Open Press Chicago.

Tremblay, R. E. (2004). Physical Aggression During Early Childhood: Trajectories and Predictors. *PEDIATRICS*, 114(1), e43–e50.

<https://doi.org/10.1542/peds.114.1.e43>

Tirri, K. & Kuusisto, E. (2019). *Opettajan ammattietiikkaa oppimassa*. Gaudemus.

<https://www.ellibslibrary.com/book/9789523455948>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.

Työsuojelu. (20.06.2023). *Mitkä ovat työn psykososiaaliset kuormitustekijät?*

<https://tyosuojelu.fi/tyoolot/psykososiaalinen-kuormitus/kuormitustekijat>

Työturvallisuuskeskus. (2019). *Työsuojelun yhteistoiminta*. <https://ttk.fi/wp-content/uploads/2022/04/Tyoturvallisuus-ja-tyosuojelu.pdf>

Uimonen, R. (2009). *Median mahti*. WSOY.

Uutismedianliitto. (julkaisuaika tuntematon). *Journalismi kertoo miten asiat ovat*.

Haettu 20.3.2024 osoitteessa

<https://www.uutismediat.fi/sanomalehtitieto/journalismi/>

Varhaiskasvatuslaki 4.6.2021/453.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Viemerö, V. (2006). Aggressio ja Aggressiivisuus. *Tieteessä tapahtuu* 24(3),

<https://journal.fi/tt/article/view/56593/18746>

Virtanen, S. (2014). *Hyvinvointia työstä – Työhyvinvoinnin kehittyminen, perusta ja käytännöt*. Tietosanoma Oy.

Väivänen, R. (2000). Työelämän turvallisuus. Teoksessa P. Niemelä & A. L.

Lahikainen. *Inhimillinen turvallisuus* (s. 239-268). Vastapaino.

Yle. (julkaisuaika tuntematon). *Ylen Historia*. Haettu 14.12.2023

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/01/11/ylen-historia>

Yle. (21.8.2011). *Raivokas lapsi kaipaa aikuisen ohjausta*. Yle uutiset | yle.fi.

<https://yle.fi/a/3-5409918>

Yle. (julkaisuaika tuntematon). *Yle ja tekijänoikeudet – mitä saat tehdä Ylen*

sisällöillä?. Yle yhtiönä. Haettu 24.3.2024 osoitteesta

<https://yle.fi/aihe/s/10004373#:~:text=Ylen%20suoria%20tv%2D%20ja%20radiol%C3%A4hetyksi%C3%A4,esitt%C3%A4%C3%A4%20mainoksia%20tai%20myyd%C3%A4%20tuotteita>.